

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Veřejná zakázka je financována z ESF a státního rozpočtu ČR
prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

SITUAČNÍ ANALÝZY – STRUČNÉ SHRNUÍ

ORP ŠTERNBERK
ORP LIPNÍK NAD BEČVOU
ORP Litovel
ORP Olomouc (mimo město Olomouc)
ORP PŘEROV (mimo město Přerov)
ORP UNIČOV
ORP ŠUMPERK

v rámci individuálního projektu Olomouckého
kraje „Zajištění integrace příslušníků
romských komunit“

SocioFactor s.r.o.
Chopinova 523/10
702 00 Ostrava – Přívoz
www.sociofactor.eu

2011

OBSAH

1.	ÚVOD	4
1.1.	VÝZKUMNÉ CÍLE A OTÁZKY	5
1.2.	KONTEXT VÝZKUMU	6
1.3.	METODOLOGIE.....	8
2.	INFORMACE O ORP ŠTERNBERK	10
2.1.	POSKYTOVATELÉ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB.....	10
2.2.	SOCIODEMOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA ORP	13
2.3.	SOCIODEMOGRAFICKÉ CHARAKTERISTIKY OBYVATEL SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH LOKALIT	16
2.4.	SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ	20
3.	INFORMACE O ORP LIPNÍK NAD BEČVOU	22
3.1.	POSKYTOVATELÉ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB.....	22
3.2.	SOCIODEMOGRAFICKÁ DATA OBYVATEL ORP	24
3.3.	SOCIODEMOGRAFICKÉ CHARAKTERISTIKY OBYVATEL SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH LOKALIT	27
3.4.	SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ	31
4.	INFORMACE O ORP LITOVEL	33
4.1.	SOCIODEMOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA ORP	34
4.2.	SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ	37
5.	INFORMACE O ORP OLOMOUC	38
5.1.	POSKYTOVATELÉ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB.....	38
5.2.	SOCIODEMOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA ORP	41
5.3.	SOCIODEMOGRAFICKÉ CHARAKTERISTIKY OBYVATEL SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH LOKALIT	44
5.4.	SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ	49
6.	INFORMACE O ORP PŘEROV	51
6.1.	POSKYTOVATELÉ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB.....	51
6.2.	SOCIODEMOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA ORP	61
6.3.	SOCIODEMOGRAFICKÉ CHARAKTERISTIKY OBYVATEL SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH LOKALIT	64
6.4.	SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ	65
7.	INFORMACE O ORP UNIČOV	66
7.1.	POSKYTOVATELÉ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB.....	66
7.2.	SOCIODEMOGRAFICKÁ DATA OBYVATEL ORP	68
7.3.	SOCIODEMOGRAFICKÉ CHARAKTERISTIKY OBYVATEL SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH LOKALIT	71
7.4.	SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ	75
8.	INFORMACE O ORP ŠUMPERK	77
8.1.	POSKYTOVATELÉ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB.....	77

8.2. SOCIODEMOGRAFICKÁ DATA OBYVATEL ORP	79
8.3. SOCIODEMOGRAFICKÉ CHARAKTERISTIKY OBYVATEL SOCIÁLNĚ VYLOUČENÝCH LOKALIT	82
8.4. SHRNUÍ A DOPORUČENÍ	88

1. Úvod

Situační analýzy byly zpracovány pro Olomoucký kraj a jejím smyslem bylo přímo podpořit výkon terénních sociálních služeb. V tomto ohledu jsou specifické a řídily se spíše potřebami návaznosti terénní sociální práce, než nároky standardního souvislého textu. Předkládaný text je shrnutím některých výsledků celkem sedmi dílčích situačních analýz. Tyto analýzy obsahují řadu informací určených přímo terénním sociálním pracovníkům, proto jsme zpracovali tuto orientační souhrnnou zprávu.

Analýzy vznikly v rámci projektu *Zajištění integrace příslušníků romských komunit*, který je zacílen do oblasti podpory integrace obyvatel sociálně vyloučených romských komunit v Olomouckém kraji do společnosti, zejména na trh práce a to prostřednictvím zvýšení dostupnosti služeb sociální intervence - terénních programů. Projekt je souborem ucelených aktivit a vychází nejen z popisu sociálně vyloučených lokalit uvedených v tzv. Gabalově zprávě, ale i popisu nových lokalit, které nebyly zaznamenány nebo vznikly teprve po roce 2006. Reflektuje skutečnost, že řada sociálně vyloučených osob, etnicky označovaných jako Romové, bydlí v rozptýlených obcích a nepatří k usedlému obyvatelstvu. Tyto osoby migrují mimo jiné v důsledku sociálního vyloučení (např. ztráty bydlení díky dluhům a nemožnost získat bydlení z důvodu etnicity). Na tento aspekt, který zatím nebyl zohledňován, je zacílena aktivita Mobilní tým. Tato aktivita pokrývá oblasti, kam sociální služby nedorazí – buď o přítomnosti nic neví, nebo na to nemají kapacity či prostředky. Situační analýza nemůže zcela rozkrýt pohyby obyvatel, neboť je statickým snímkem vzniklým v určitém časovém okamžiku.

Vraťme se ale k projektu, jehož cíle jsou následující:

- a) **Integrace osob ohrožených sociálním vyloučením do společnosti a na otevřený trh práce, prevence sociálního vyloučení** a to zejména v oblasti prevence ztráty bydlení, předluženosti, tedy bariér, které znesnadňují významně vstup na trh práce, ale i vzdělávání dětí.
- b) **Zajištění dostupnosti terénních programů ve vymezených lokalitách Olomouckého kraje s vysokým počtem osob ohrožených sociálním vyloučením v návaznosti na potřeby identifikované v komunitních plánech a strategii rozvoje sociálních služeb kraje. Jedná se o zajištění sociální služby zejména v lokalitách, kde dosud nepůsobí žádný poskytovatel** pro tuto cílovou skupinu, případně působí s velmi omezenou nabídkou služeb pro občany, zejména rodiny s dětmi, které migrují v rámci kraje, zdržují se na komerčních ubytovnách apod.

Cílovou skupinou projektu jsou obyvatelé sociálně vyloučených romských komunit a rodiny, které se po ztrátě bydlení přestěhovaly do komerčních ubytoven, případně k příbuzným v obcích. Projekt vychází z toho, že prostřednictvím zajištění služeb sociální prevence ve vybraných lokalitách lze nastartovat postupnými kroky sociální inkluzi, případně zmírnit či zastavit míru sociálního vyloučení.

Vybraní dodavatelé aktivit projektu, kteří jsou zkušenými poskytovateli sociálních služeb, mají za úkol monitorovat situaci ve správním obvodu (čtvrtletní zprávy) a jednou za rok zhodnotit situaci v obvodu s návrhy na další řešení v oblasti rozvoje sociálních služeb a navazujících služeb.

Inovativním prvkem projektu je mobilní tým, mířící do oblastí, kam zatím služby nedorazily. Důležitou komponentou projektu je snaha služby orientovat do nově vzniklých či vznikajících lokalit a eliminovat sociální vyloučení v jeho počátcích.

Smyslem terénních programů je ve vybraných lokalitách ovlivňovat vnější i vnitřní bariery, se kterými se sociálně vyloučené osoby potýkají, které pak v období zvyšující se nezaměstnanosti mohou sociální exkluzi prohlubovat. Aktivita kvalifikovaných sociálních pracovníků mohou mít dopad mimo jiné i na řešení specifických oblastí, jako je např. účast na veřejné službě, ochotě obcí vytvářet pracovní příležitosti, ale i mírnit dopady problematického soužití zejména v menších obcích, které v konečných dopadech může vést k etnickým tensím. Výstupy celého projektu budou zhodnoceny a distribuovány prostřednictvím brožury o výsledcích projektu.

Na vysvětlenou dodáváme, že terénní programy jsou sociální službou dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Spočívají v tomto případě v zajištění terénních služeb poskytovaných příslušníkům romských komunit, kteří žijí v sociálně vyloučených lokalitách, případně jsou ohroženi sociálním vyloučením. Cílem služby je aktivně vyhledávat tyto osoby a minimalizovat rizika dopadu sociální exkluze.

1.1. Výzkumné cíle a otázky

Cílem situačních analýz, zpracovávaných pro vybraná ORP, je podpořit realizaci projektu a sociálních služeb zajištěním podrobných a přesných informací o lokalitách, ve kterých budou služby poskytovány. V rámci situačních analýz je popsáno prostředí, ve kterém jsou nebo spíše budou poskytovány služby, a vyhodnoceny vstupní předpoklady pro poskytování sociálních služeb. Situační analýzy byly zpracovávány primárně terénním výzkumem, ale i s využitím sekundárních zdrojů dat.

Vypracované situační analýzy reflektují teoretický model sociálního vyloučení a popisují sociálně vyloučené lokality a lokality, které jsou sociálním vyloučením ohrožené a jejich obyvatele.

Výzkumným cílem je zjištění dostupných informací o sociálně vyloučených lokalitách, ve kterých budou služby poskytovány. Jedná se o situační analýzy sociálně vyloučených míst a rámcovou deskripci prostor, kam by měly být služby zacíleny a v nichž budou následně služby i poskytovány.

Dále Uvádíme přehled hlavních výzkumných otázek, na které analýzy hledaly odpovědi.

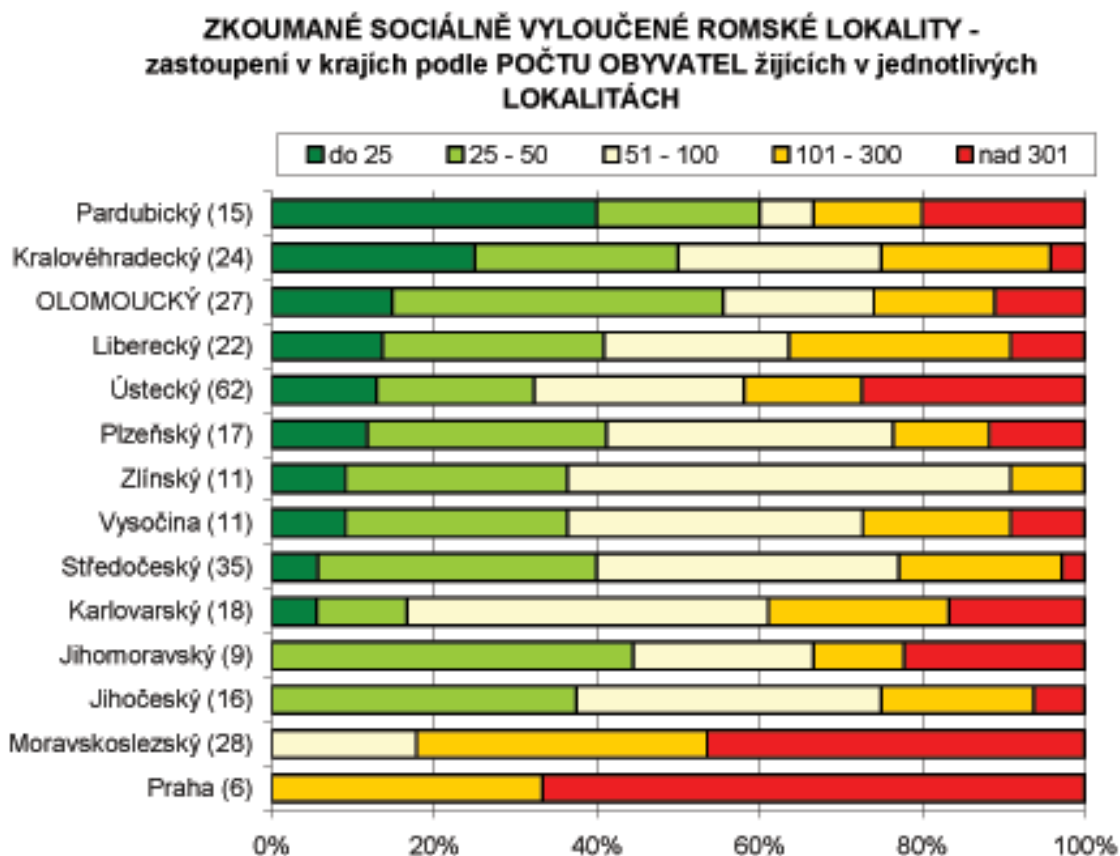
1. Co je o sociálně vyloučených lokalitách známo? Co o nich už víme?
2. Jaké jsou fyzické a prostorové aspekty sociálního vyloučení ve vytipoovaných místech?
3. Jaké jsou sociodemografické charakteristiky místních obyvatel?
4. Jaké jsou aspekty sociálního vyloučení v místě, jaká hlavní témata a jaké mechanismy exkluze?
5. Jaké jsou místní kontexty s ohledem na plánované sociální intervence (soc. služby)?
6. Jaké jsou potřeby sociálně vyloučených osob v místě?

7. Jaké vnější vlivy působí na místní situaci? Jaká je místní integrační politika v kontextu obce?
8. Jaká doporučení lze pro vstup terénních programů formulovat?

1.2. Kontext výzkumu

Sociálním vyloučením (exkluzí) rozumíme proces, kdy jsou jednotlivci či celé skupiny vytěšňovány na okraj společnosti a je jim omezován nebo zamezen přístup ke zdrojům, které jsou dostupné ostatním členům společnosti. Mezi tyto zdroje řadíme především zaměstnání, bydlení, sociální ochranu, zdravotní péči a vzdělání.

Jak ukazuje následující graf převzatý z *Analýzy sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti (2006)*, je problém těchto lokalit v Olomouckém kraji v porovnání s kraji ostatními vysoce aktuální.

Za orientační základ pro aktuální mapování jsme použili *Analýzu sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti (2006)*. Víme však, že od doby jejího zveřejnění vznikly v kraji nové sociálně vyloučené lokality, proto je nutné údaje aktualizovat. Analýza uvádí následující informaci o počtu sociálně vyloučených lokalit v Olomouckém kraji.

Celkový počet zkoumaných obcí v kraji	15
Celkový počet zkoumaných sociálně vyloučených romských lokalit v kraji	27
Orientační odhad celkového počtu romských obyvatel zkoumaných sociálně vyloučených lokalit v kraji	4 500 – 5 000

Následující mapa ukazuje rozložení identifikovaných vyloučených míst v kraji.

Zdroj: http://www.esfcr.cz/mapa/int_olo.html

Situační analýzy byly realizovány přesně podle vymezení působnosti projektu, které je následující:

- ORP Lipník nad Bečvou
- ORP Uničov
- ORP Litovel
- ORP Olomouc (mimo město Olomouc)
- ORP Přerov (mimo město Přerov)
- ORP Šumperk
- ORP Šternberk

Celkem se tedy jedná o působení v sedmi ORP kraje.

Pátrali jsme po přesných číslech a údajích, nicméně situace je v tomto směru nepřehledná. Přestože na úrovni Olomouckého kraje vznikaly zprávy o stavu a situaci v oblasti integrace romských komunit, mnohdy vycházely z dat zprostředkovaných z obcí, kde byla shromažďována na základě různých informací a ovlivněna přístupem té které obce.

Jen pro přehled uvádíme sumarizační tabulku týkající se odhadovaných počtů sociálně vyloučených obyvatel podle jednotlivých ORP. Jak z tabulky vidíme, celkový počet se pohybuje pod hranicí 4 tisíc obyvatel. Tento údaj je o něco nižší, než data z *Analýzy sociálně vyloučených romských lokalit a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti* z roku 2006.

Odhady podle ORP k 31. 12. 2003

	dospělí	z toho dětí
ORP Lipník nad Bečvou	300	80
ORP Uničov	200	90
ORP Litovel	91	30
ORP Olomouc (ale i město)	2 000	1 200
ORP Šumperk	500	200
ORP Šternberk	1 100	300
ORP Přerov (ale i město)	4 950	1 100
Olomoucký kraj	11 837	3 778

1.3. Metodologie

Metodologie předpokládala provedení:

- a) **jednorázových situačních analýz**
- b) **průběžnou aktualizaci situačních analýz**

Vypracovány byly jednorázové situační analýzy **za jednotlivé lokality podle ORP – celkem jich je 7.**

Výzkumné metody jsou představeny v následující tabulce.

Sumarizace použitých metod

Výzkum - Situační analýzy	Metoda	Technika	Specifikace
Sekundární analýza dat	Kvantitativní Kvalitativní	Desk research	Soubor dokumentů
Deskripce fyzického a sociálního prostoru lokalit	Kvalitativní	Mentální mapování Etnografické pozorování	Aktéři z lokalit Ve všech místech
Sociodemografické charakteristiky obyvatel	Kvantitativní	Sociodemografický dotazník	Základní jednotka domácnost Ve všech místech
Tematické oblasti vyloučení a hlavní mechanismy sociální exkluze	Kvalitativní	Individuální polostrukturované rozhovory	Obyvatelé lokalit Systémoví aktéři Ve všech místech
Vnější vlivy a místní integrační politiky	Kvalitativní	Individuální polostrukturované rozhovory Desk research Případové studie	Systémoví aktéři Soubor dokumentů Ve všech místech Vybrané obce
Místní kontexty – analýza potřeb	Kvalitativní Kvantitativní (integrativní přístup – na dotazníky navazuje analýza potřeb)	Individuální polostrukturované rozhovory Desk research Analýza potřeb – individuální či skupinové rozhovory Dotazníky	Obyvatelé lokalit Soubor dokumentů Obyvatelé lokalit Obyvatelé lokalit Ve všech místech

2. Informace o ORP Šternberk

ORP Šternberk tvoří celkem 21 obcí: Babice, Domašov nad Bystřicí, Domašov u Šternberka, Hlásnice, Hnojice, Horní Loděnice, Hraničné Petrovice, Huzová, Jívová, Komárov, Lipina, Lužice, Mladějovice, Moravský Beroun, Mutkov, Norberčany, Řídeč, Strukov, Štarnov, Šternberk (součástí Dalov, Chabičov, Krakořice, Lhota u Šternberka, Těšíkov), Žerotín.

66% obcí tvoří obce s méně než pěti sty obyvateli. Centrem ORP je město Šternberk, dalším větším městem je Moravský Beroun. Obě tato města tvoří centra mikroregionů Šternbersko a Moravskoberounsko.

Romové na území ORP Šternberk obecně žijí nepoměrně častěji ve městech Šternberk a Moravský Beroun než na venkově. Právě kvůli malému počtu obyvatel na venkově nemá moc význam mluvit o rozdílech v sociálním vyloučení na vesnicích a ve městech. Sociálním vyloučením Romů je postižena obec Mladějovice.

2.1. Poskytovatelé sociálních služeb

10

Během výzkumu zaznamenali aktivní působení několika organizací a sociálních služeb. Jednalo se o tyto sociální služby, které na obyvatele lokalit aktivně působí, kterých je celkem deset:

sociální služba	poskytovatel	zařízení	cílová skupina	forma služby	věková kategorie
Odborné sociální poradenství	Charita Šternberk	Sociální poradna (Opavská 1385/13, Šternberk)	osoby bez přístřeší osoby v krizi osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách	ambulantní	mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let) starší senioři (nad 80 let)
Terénní programy	Společenství Romů na Moravě, Romano jekhetaniben pre Morava	Společenství Romů na Moravě, Romano jekhetaniben pre Morava (Měsíční 591/3, Šternberk, 785 01 Šternberk 1)	osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách etnické menšiny	terénní	bez omezení věku

Terénní programy	Poradna pro občanství, občanská a lidská práva	Návrat do společnosti (Pekařská 100/7, Šternberk)	osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách rodiny s dítětem/děťmi etnické menšiny	terénní	bez omezení věku
Terénní programy	ECCE HOMO Šternberk	Terénní programy Šternberska (Dvorská 760/13, Šternberk)	Osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy	terénní	starší děti (11 – 15 let) dorost (16 – 18 let) mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let)
Terénní programy	Občanské sdružení Romodrom	Romodrom pro regiony- Olomoucký kraj (Dvořákova 624, Moravský Beroun; ČSA č.ev. 24, Šternberk	Osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách	terénní	Bez omezení věku
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	ECCE HOMO Šternberk	Centrum pro rodinu, děti a mládež (Opavská 89, Moravský Beroun) Centrum pro rodinu děti a mládež- pobočka Šternberk (Dvorská 960/13, Šternberk)	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách rodiny s dítětem/děťmi	ambulantní, terénní	děti předškolního věku (3-7 let) mladší děti (7-10 let) starší děti (11-15 let) dorost (16-18 let) mladí dospělí (19-26 let) dospělí (27-64 let)
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Charita Šternberk	Jiloro- Srdíčko (Měsíční 591/3, Šternberk)	osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách rodiny s dítětem/děťmi	ambulantní, terénní	děti předškolního věku (1 - 6 let) mladší děti (7 –10 let) mladí dospělí

			mi etnické menšiny		(19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let) děti kojeneckého věku (do 1 roku)
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Help – in, o.p.s.	Rodinná asistence (U Rybníka 1568/4, Bruntál)	rodiny s dítětem/dět mi	terénní	děti předškolního věku (1 - 6 let) mladší děti (7 –10 let) starší děti (11 – 15 let) dorost (16 – 18 let) mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let) děti kojeneckého věku (do 1 roku)
Azylové domy	Sociální služby Šternberk, příspěvková organizace	Bydlení pro matky - otce s dětmi v tísní (Dalov 72, 785 01 Šternberk 1)	osoby bez přístřeší rodiny s dítětem/dět mi	pobytové	děti předškolního věku (1 - 6 let) mladší děti (7 –10 let) starší děti (11 – 15 let) dorost (16 – 18 let) mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let) děti kojeneckého věku (do 1 roku)

2.2. Sociodemografická charakteristika ORP

Následující část bude věnována základním sociodemografickým ukazatelům. Přiblížíme si vývoj počtu obyvatel správního obvodu obce s rozšířenou působností Šternberk, míru nezaměstnanosti či počet volných pracovních míst na jednoho uchazeče o zaměstnání.

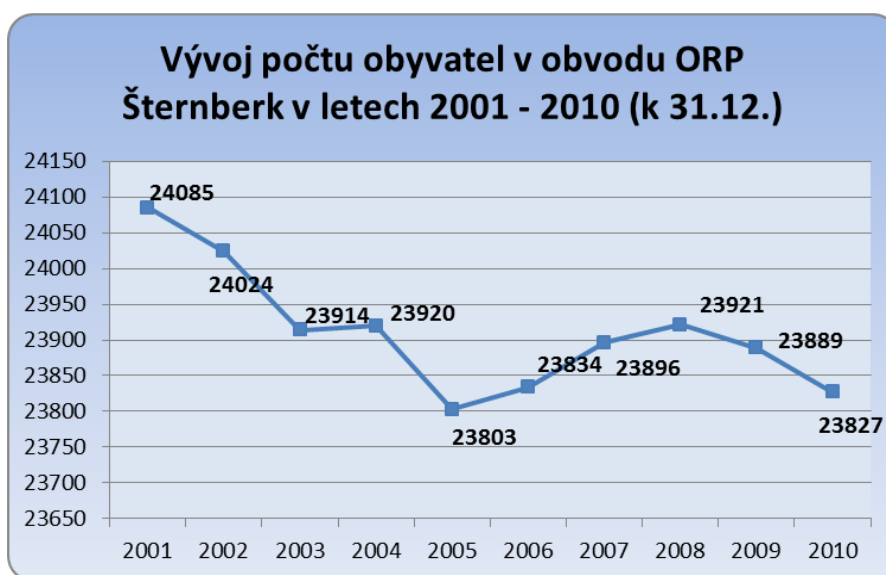
Vývoj počtu obyvatel

Nejlidnatější obcí v rámci správního obvodu ORP je Šternberk, ve kterém k 31.12.2010 bydlelo 13 668 obyvatel. Druhou největší obcí, co do počtu obyvatel je Moravský Beroun, ve kterém ke stejnému datu žilo 3261 osob. V žádné další obci ORP Šternberk nežije více než 1 tisíc obyvatel. Nejméně osob obývá obec Mutkov (54 osob).

Počet obyvatel obcí ve správním obvodu ORP Šternberk (k 31.12.2010)							
Babice	Domašov nad Bystřicí	Domašov u Šternberka	Hlásnice	Hnojice	Horní Loděnice	Hraničné Petrovice	Huzová
433	516	308	210	595	358	145	630
Jílová	Komárov	Lipina	Lužice	Mladějovice	Moravský Beroun	Mutkov	Norberčany
565	164	143	341	668	3261	54	343
Řídeč	Strukov	Štarnov	Šternberk	Žerotín			
190	150	653	13668	432			

13

Počet obyvatel správního obvodu ORP Šternberk se v posledních deseti letech snížil o 258 osob. Pokles obyvatel je způsoben migračním úbytkem obyvatel z obvodu ORP. Za sledovanou dobu počet zemřelých 6 osob převýšil počet živě narozených.

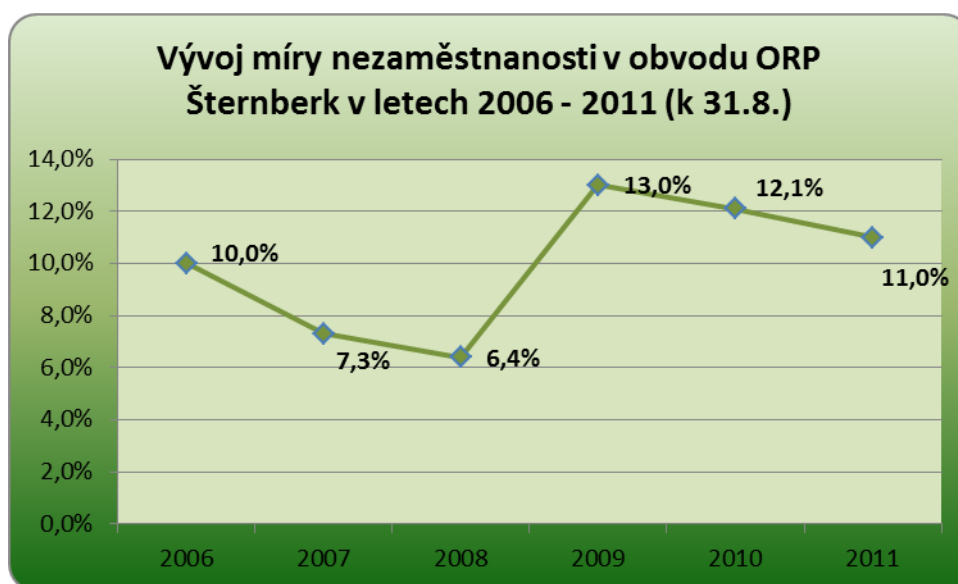

Pozn.: Obce Norberčany, Moravský Beroun a Huzová byly ke správnímu obvodu ORP Šternberk přiřazeny od 1.1.2005. Ze statistických důvodů jsme k počtu obyvatel správního obvodu v letech 2001 – 2004 přičetli počet obyvatel jmenovaných obcí.

Největší úbytek obyvatelstva od roku 2001 do konce roku 2010 zaznamenala obec Šternberk, kde se počet obyvatel snížil o téměř 500 osob. Pokles počtu obyvatel je způsoben jak záporným migračním saldem (o 417 osob), tak přirozeným úbytkem osob (o 80 osob). Druhou obcí s největším úbytkem obyvatel je Moravský Beroun, kde došlo celkovému úbytku o 190 osob. Pokles počtu obyvatel zaznamenali ještě obec Lužice (o 19 osob), Huzová (o 23 osob), Komárov (o 4 osoby) a Hraničné Petrovice (o 2 osoby). V ostatních obcích ORP počet obyvatel za posledních deset let vzrostl. Největší přírůstek obyvatel zaznamenaly obce Štarnov (o 79 osob) a Hlásnice (o 64 osob).

Nezaměstnanost

Prudký nárůst nezaměstnanosti postihl v roce 2009 celou Českou republiku. Pokud srovnáme míru nezaměstnanosti v obvodu ORP Šternberk v srpnu roku 2008 a 2009, pak zjistíme, že meziročně vzrostla o 6,6%. V srpnu 2011 dosahovala míra nezaměstnanosti v rámci ORP 11%, což je stále o 4,6% více než v roce 2008. Pro srovnání uvádíme, že v rámci České republiky dosahovala míra registrované nezaměstnanosti v srpnu 2011 8,2%.

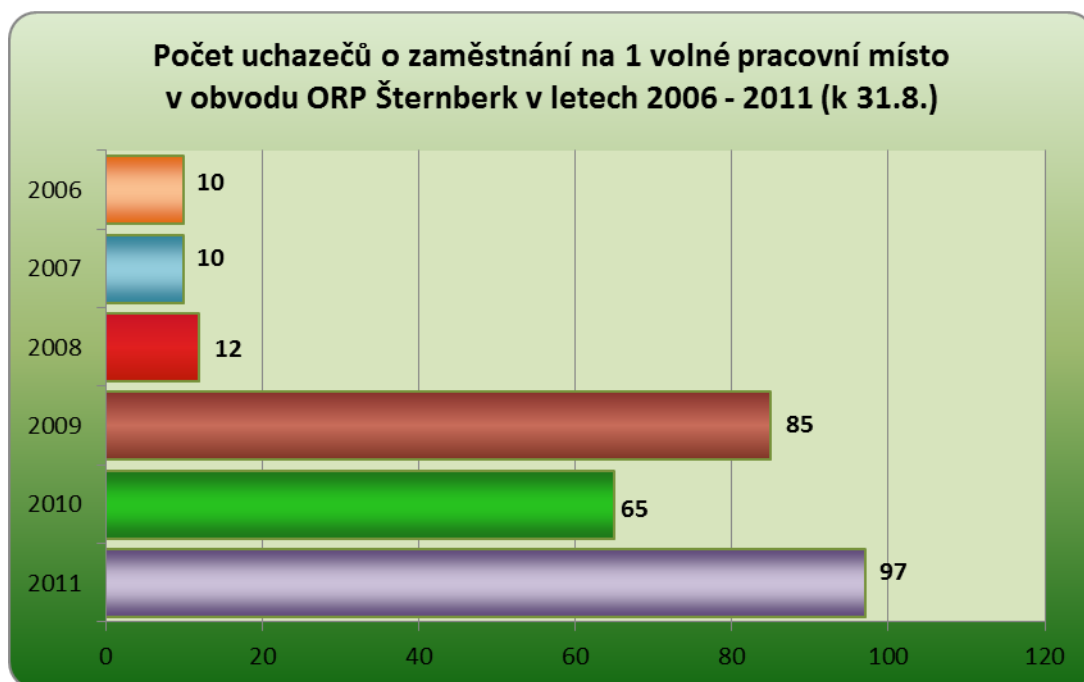

Vyjma čtyř obcí obvodu ORP Šternberk (Štarnov, Jívová, Žerotín a Šternberk) dosahuje nezaměstnanost ve všech obcích více než 10%. Míru nezaměstnanosti vyšší než 15% jsme zaznamenali v obcích Huzová (23,5%), Mutkov (22,2%), Řídeč (20,8%), Horní Loděnice (17,7%), Hnojice (16,8%), Moravský Beroun (16,1%) a Strukov (15,8%). Nejnížší mírou nezaměstnanosti vykazuje Štarnov (6,1%).

Při pohledu na vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v posledních šesti letech, vidíme, že nejméně uchazečů o zaměstnání bylo na úřadech práce evidováno v roce 2008 (787). K nejprudšímu nárůstu došlo mezi roky 2008 a 2009 (o 824 osob). I přes každoroční mírný pokles evidovaných uchazečů, byl jejich počet v srpnu 2011 oproti srpnu 2008 téměř dvojnásobný.

Nejvíce uchazečů o zaměstnání bydlí v obci Šternberk (649 osob), který je však také nejlidnatější obcí v rámci obvodu ORP. Druhou obcí s největším počtem uchazečů o zaměstnání je Huzová se 72 uchazeči.

Situaci na místním trhu práce dokresluje graf věnující se počtu uchazečů na 1 volné pracovní místo. Z něj je patrné, v srpnu 2011 „soupeřilo“ 97 uchazečů o zaměstnání o 1 volné evidované pracovní místo. Situace je nejhorší za posledních 6 let.

2.3. Sociodemografické charakteristiky obyvatel sociálně vyloučených lokalit

Do celkové sumarizace za ORP Šternberk jsou zahrnuty i lokality na pomezí sociálního vyloučení. Měli jsme značný problém rozlišit míru sociálního vyloučení. Velmi často jsme se setkávali s případy, kdy lokality nejevily známky prostorového vyloučení, ani sociálního. Přesto jsme se v nich setkávali s problémy, kterými by se měla terénní sociální práce zabývat.

Kvalifikovaný odhad dat za celou ORP Šternberk	
Celkový počet obyvatel	215-272
Z toho Romů	245
Kolik z nich je Olašských	0
Jaké skupiny Romů na území ORP žijí	Nikdo se k žádné nehlásí
Počet osob podle pohlaví - muži	70-78
Počet osob podle pohlaví - ženy	63-66

Počet osob podle věku: 0-14	75-94
Počet osob podle věku: 15-65 (produktivní)	106-116
Počet osob podle věku: 65 + (poproduktivní)	32-34
Rodinný stav obyvatel: svobodní (bez druh/družka)	22-27
Rodinný stav obyvatel: svobodní – druh/družka	32-47
Rodinný stav obyvatel domu: ženatí/ vdané	38-44
Rodinný stav obyvatel domu: rozvedení	2-4
Rodinný stav obyvatel domu: ovdovělí	4-6
Počet neúplných rodin	4-6
V kolika případech je partnerem Roma ne-Rom	5-7
Počet rodin bydlících v domě	38-39
Kolik je v rodinách závislých dětí (dítě bez příjmu do 26 let)	85-100
Počet žen na mateřské dovolené	14-16

Zaměstnanost a nezaměstnanost	
Dlouhodobá nezaměstnanost: celkem muži	58
Dlouhodobá nezaměstnanost celkem ženy	34 (nezaměstnanost přerušená mateřskou dovolenou)
Kde pracují obyvatelé - muži	VPP, VS, práce na černo (sezónní), slévárny, stavební firmy
Kde pracují obyvatelé - ženy	VPP, VS

Vzdělání	
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - bez vzdělání	6
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - neukončené ZŠ	2
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - ukončené ZŠ	102-110
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - vyučen	5-15
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - SŠ	0
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - VOŠ, nástavbové	0

Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - VŠ	0
Kolik dětí navštěvuje ZŠ	51
Kolik dětí navštěvuje MŠ	15

Verbalizované problémy

Jaké jsou největší problémy	Málo vyžití pro děti, problémové chování dětí (výtržnictví), dluhy (na nájmu i ostatní), výše nájmu, nespokojenost s úřady, stav domu, málo pracovních nabídek, diskriminace na pracovním trhu i ze strany úřadů, špatný technický stav bytů i domů, nevyhovující hygienické podmínky v bytech, bytová politika Moravského Berouna, malá dostupnost městských bytů.
-----------------------------	---

19

Sociálně patologické jevy

sociálně-patologické jevy (kriminalita, drogy, prostituce, hráčství, násilí apod.)	Kouření marihuany, rozšířené hráčství (hlavně Šternberk), drobná kriminalita (ve Šternberku i závažnější), vnitro-etnické násilí ve Šternberku (konflikt dvou skupin), známky lichvy v Moravském Berouně.
--	---

Zadluženost

Počet zadlužených domácností	27
Průměrná výše zadlužení	32 000- 96 000 Kč

Zdraví	
Kolik z obyvatel má vážné zdravotní potíže či handicap	11-25
A jaké?	Paraplegie, chronický zánět středního ucha, neslyšící, nevidomá, kardiaci, imobilní, Downův syndrom, střední retardace, ADHD, ortopedické problémy, artritida, cukrovka, hypertenze, Alzheimerova choroba, následky prodělané obrny.

2.4. Shrnutí a doporučení

Atributy sociálního vyloučení na území ORP Šternberk se územně do velké míry liší. Obecně se dá říci, že v rámci ORP až na výjimky není největším problémem prostorové vyloučení. Romové ve městech žijí převážně prostorově začlenění mezi majoritní obyvatelstvo. Tento fakt by však neměl být chápán tak, že jsou plně integrováni. Obecně v ORP Šternberk platí to, že kde není prostorové vyloučení, je symbolické.

Odhad počtu Romů v rámci ORP na 1 100 osob je podle našeho názoru prakticky neověřitelný, ale jako odhad může být reálný. V tom případě by to ale znamenalo, že většina z těchto Romů je jednoduše integrovaná. Je totiž možné, že jsme některou lokalitu z různých důvodů neobjevili, ale není možné, aby šlo o podstatný počet osob, tedy větší lokalitu, než v jakých jsme se pohybovali. Zastoupení obou pohlaví je mezi Romy vyrovnané. My jsme spočítali, že v riziku sociálního vyloučení žije méně než 300 osob.

Největšími problémovými oblastmi života Romů jsou převážně bydlení a peníze/zaměstnání. Co se týče problematiky bydlení, rozhoduje částečně vlastnictví domu. Setkáváme se s tím, že když obyvatel bydlí ve vlastním domě, má jistotu, že nebude vystěhován. Na druhou stranu je na dům možné vypsát exekuci a obyvatel tak má co ztratit. Bydlí-li Romové v městských nájemních bytech, stěžují si na výši nájmu, která mnohdy objektivně neodpovídá stavu domu (alespoň v Moravském Berouně). Město má možnost romské nájemníky stěhovat podle toho, jak (ne)platí nájem a Romové zpravidla končí v levných bytech ve velice špatném technickém stavu, které nesplňují ani hygienický standart pro zdravý život v bytě. Město se o tyto nemovitosti dále špatně nebo vůbec nestará. Bytová politika v Moravském Berouně a způsob, jakým je vykonávána, má na Romy velice demotivující účinek a navíc jsou nuceni opravovat nemovitost ze svých omezených zdrojů.

Doporučujeme věnovat zvýšenou pozornost bytové politice Moravského Berouna i v souvislosti s plánovaným prodejem městských nemovitostí, vystěhovávaní nájemníků a několikrát zmíněné hrozbě vystěhovávaní Romů do unimobuněk.

Nezaměstnanost sociálně vyloučených Romů je na území ORP Šternberk obrovský problém. Romů, kteří mají zaměstnání, je hrstka a mnohdy jde o sezónní práce. Jediným účinným nástrojem proti závislosti na různých sociálních dávkách a příspěvcích jsou VPP a VS, po kterých je ze strany Romů velká poptávka a jsou oblíbené. Dá se říct, že většina romských respondentů by tyto práce s největší pravděpodobností ráda prováděla i na plný úvazek. Na časové omezení možnosti výkonu těchto prací si stěžoval prakticky každý. Romům se prakticky nevyplatí za prací dojíždět do

Olomouce nebo Litovle či Bruntálu (což jsou v podstatě spádová města). Nízká kvalifikace, za kterou se dá očekávat malá mzda, by zapříčinila, že náklady na dojíždění výhody práce rozpustí. Práce na černo se v rámci ORP podle našich zjištění objevuje jen málo, přesto před námi mnoho respondentů objevilo otevřený zájem i o takovou práci. Vlastní živnost provozuje zanedbatelný počet Romů, kteří navíc netrpí sociálním vyloučením.

Finanční strategie nezaměstnaných Romů jsou v podstatě neproniknutelně neprůhledné a to nejen pro nás, ale i pro terénní pracovníce NNO, kteří se s klienty stýkají dlouhodobě a přesto neví, z čeho jejich klienti přežívají. V této souvislosti se nám podařilo roušku tajemství poodkrýt akorát ve Šternberku, kde dochází ke zmiňovaným krádežím zahradního náčiní apod.

Co se týče sociálně patologických jevů, na venkově jsme žádné neodhalili. Ve Šternberku se objevují krádeže a dochází k projevům meziskupinové agrese. Dále se hlavně ve Šternberku objevuje ve větší míře hráčství a nehospodárného využití financí. V Moravském Berouně je podle našich zjištění situace o něco lepší. Nejzávažnějšími sociálně patologickými jevy zde je lichva, s jejímiž známkami jsme se setkávali. Podobně jako ve výzkumu potřeb uživatelů sociálních služeb z roku 2007, jsme zaznamenali rozdílný pohled Romů na jejich situaci. Projevují se situačně i personálně atribuční způsoby myšlení při hledání příčin špatné sociální situace.

Z pohledu situační atribuce je nezaměstnanost Romů způsobena odmítavými postoji většinové společnosti. Podle našich zjištění je situační atribuce vztahována na celkovou (špatnou) situaci Romů. Tento názor se nejvíce vyskytuje u málo vzdělaných Romů se špatnými životními podmínkami. Často nechápou vztah mezi vzděláním a zaměstnáním nebo mu nepřikládají váhu kvůli diskriminačním postojům majoritní společnosti. Druhým názorovým proudem je personální atribuce. Nezaměstnanost, (v našem případě se zjištění opět vztahují na špatnou sociální situaci Romů), je způsobena odmítavým přístupem většinové společnosti a z části jednáním Romů. Často se setkáváme s generalizacemi a zevšeobecnováním, které je v rozporu s některými konkrétními případy a situacemi. Ten, co má o práci skutečný zájem, pak má značně ztíženou pozici na trhu práce, která však není neprůchodná.

Dospěli jsme k názoru, že problém je rovněž v koordinaci sociální práce na místní úrovni. Dle našeho názoru by tento problém mohl vyřešit terénní pracovník nebo pracovníci zaměstnaní městským úřadem, kteří by měli na starost průběžný monitoring sociálně vyloučených lokalit a komunikaci s neziskovými organizacemi i mezi nimi navzájem. Tím by se dosáhlo dvojího jistění kvality sociální práce - město by mělo větší přehled o práci NNO a zároveň by samo mělo informace o problematických oblastech sociálního vyloučení, kterým by mohlo přizpůsobit svou integrační politiku.

Zaznamenali jsme také, že se pracovníci NNO i jejich vedoucí obávají příchodu nových organizací, které nebudou místní. Tato obava byla zmíněna v souvislosti s Poradnou pro občanství, občanská a lidská práva. Problémem je podle NNO ale hlavně to, že Romům schází motivace například využívat se svými dětmi služeb, které mají pedagogické zaměření a neřeší žádný aktuální problém, který je třeba řešit okamžitě. Celkově je podle našeho názoru problém s časovým horizontem, jaký Romové vnímají, což se týká i vnímání služeb NNO. Nad programem a cíli jednotlivých služeb, které bývají nastaveny dobře, pak v očích Romů vítězí dílčí záležitosti, jako (ne)splacenost s cenou obědu v Jiloru. Toto vnímáme jako velký problém - Romové nejsou motivováni ani k tomu, aby bezplatně využívali služeb NNO, které mají potenciál opravdu zlepšit jejich životní úroveň. Setkali jsme se také s takovými názory, že NNO dostávají skrz dotace peníze, které by měli dostat Romové a to, co pro Romy dělají, nefunguje.

3. Informace o ORP Lipník nad Bečvou

ORP Lipník nad Bečvou je součástí okresu Přerov a je tvořena obcemi: Bohuslávky, Dolní Nětčice, Dolní Újezd, Hlinsko, Horní Nětčice, Jezernice, Kladníky, Lhota, Lipník nad Bečvou (pod město Lipník nad Bečvou spadají, krom města samotného, také Nové Dvory, Podhoří, Trnávka a Loučka. Dříve samostatné obce, jsou dnes evidovány jako městské části), Osek nad Bečvou, Radotín, Soběchleby, Týn nad Bečvou, Veselíčko. 50% obcí má méně než 500 obyvatel. Sousedí s ORP Přerov, Hranice a Olomouc.

Jak bylo zmíněno, ORP Lipník nad Bečvou je součástí okresu Přerov, obyvatelé tedy musí za některými službami, jež nejsou v Lipníku nad Bečvou dostupné dojíždět. Dalšími centry regionu jsou Přerov a Hranice a krajské město Olomouc.

Z ekonomického hlediska je tato oblast jakousi vnitřní periferií. Postupně zde zanikaly velké podniky, které zaměstnávaly více lidí (Solo Sirkárna, TOS, Kazeto). Míra nezaměstnanosti je zde vyšší, než ve zbytku okresu v červenci 2011 to bylo 11,9 %. Paradoxně je v samotném městě Lipník nad Bečvou (12,5 %) vyšší míra nezaměstnanosti než v mnohých okolních vesničkách a také celé ORP Lipník nad Bečvou. Z hlediska dopravní obslužnosti je město umístěno na vyznamém železničním koridoru. Po železnici je dostupná také obec Osek nad Bečvou.

Významnou roli hraje v oblasti turistický ruch. Turisty láká městská památková rezervace v Lipníku nad Bečvou, hrad Helfštýn nebo cykloturistika, pro kterou jsou tu dobré podmínky.

Samotný Lipník nad Bečvou je město, které leží v okrese Přerov v Olomouckém kraji. Město Lipník nad Bečvou se rozprostírá v údolí Moravské brány při řece Bečvě na pradávnej obchodní stezce (tzv. Jantarová stezka). Z jedné strany tuto prastarou obchodní stezku lemují Hostýnské vrchy, ze strany druhé Oderské vrchy. Centrum města je městskou památkovou rezervací, ve které je soustředěno mnoho cenných historických památek.

3.1. Poskytovatelé sociálních služeb

V Lipníku nad Bečvou sídlí pouze dva poskytovatelé sociálních služeb, ostatní služby jsou provozovány terénní nebo ambulantní formou. Za dalšími službami musí jejich uživatelé dojíždět.

sociální služba	poskytovatel	zařízení	cílová skupina	forma služby	věková kategorie
Pečovatelská služba	Sociální služby Lipník nad Bečvou, příspěvková organizace	Sociální služby Lipník nad Bečvou, příspěvková organizace, Souhradní 1393, 751 31 Lipník nad Bečvou	Senioři, osoby se zdravotním postižením	Pobytová a ambulantní	Dospělí od 27-64 let Mladší senioři 65 – 80 let Starší senioři nad 80 let

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	Sociální služby Lipník nad Bečvou, příspěvková organizace	Sociální služby Lipník nad Bečvou, příspěvková organizace, Souhradní 1393, 751 31 Lipník nad Bečvou	Senioři, osoby se zdravotním postižením	Ambulantní služba	Dospělí 55 -64 let Mladší senioři 65 – 80 let Starší senioři nad 80 let
Ošetřovatelská a pečovatelská služba, sociální poradna, půjčovna kompenzačních pomůcek	Oblastní charita Lipník nad Bečvou	Oblastní charita Lipník nad Bečvou, Novosady 156, 751 31 Lipník nad Bečvou	Senioři, osoby se zdravotním znevýhodněním, sociálně slabým jednotlivcům a rodinám, osobám v tísní nebo krizi	Terénní, ambulantní	Bez omezení věku
Terénní programy	Člověk v tísní, o.p.s.	Člověk v tísní, o.p.s. Šafaříkova 24, 120 00 Praha 2 Olomoucká pobočka organizace - Litovelská 14, 779 00 Olomouc	osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách	Terénní	Od 18 ti let
Terénní programy	o.s. Kappa Help	o.s. Kappa Help, nám. Přerovského povstání 1/1405 750 02 Přerov	Děti a mládež ohrožená delikvencí, neorganizované děti a mládež, osoby s HIV a nemocí AIDS, osoby ohrožené užíváním návykových látek, osoby v tísní nebo v krizi, etnické menšiny	terénní	Od 18 let, anonymní služba

Sociálně aktivizační služby pro seniory	Sociální služby Lipník nad Bečvou, p.o.	Lipenský klub "Pohoda", Souhradní 1393, 751 31 Lipník nad Bečvou	osoby se zdravotním postižením senioři	ambulantní	dospělí (55 - 64 let) mladší senioři (65 - 80 let) starší senioři (nad 80 let)
--	---	---	---	------------	--

Z výše zmíněných služeb využívají obyvatelé služeb terénní programů organizace Člověk v tísni poskytovaných v rámci Individuálního projektu Olomouckého kraje Terénní mobilní tým. Částečně pak také služby Oblastní charity Lipník nad Bečvou, kde mohou dostat základní sociální poradenství. Část jich využila možnosti finanční pomoci z tříkrálové sbírky, když se ocitli ve finanční krizi například následkem stěhování na ubytovnu.

3.2. Sociodemografická data obyvatel ORP

V následující části se budeme věnovat základním sociodemografickým ukazatelům. Přiblížíme si vývoj počtu obyvatel správního obvodu obce s rozšířenou působností Lipník nad Bečvou, míru nezaměstnanosti či počet volných pracovních míst na jednoho uchazeče o zaměstnání.

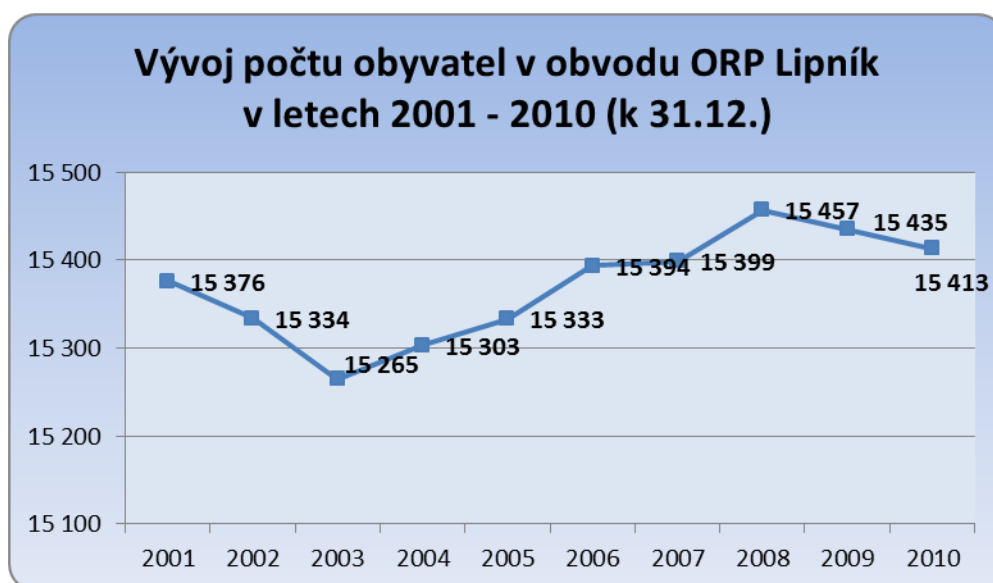
Vývoj počtu obyvatel

Nejlidnatější obcí v rámci ORP je Lipník nad Bečvou, ve kterém k 31.12.2010 žilo 8 313 obyvatel. Naopak obcemi s nejmenším počtem obyvatel jsou Kladníky (152) a Radotín se 174 obyvateli.

24

Počet obyvatel obcí ve správním obvodu ORP Lipník nad Bečvou (k 31.12.2010)									
Bohuslávky	Dolní Nětčice	Dolní Újezd	Hlinsko	Horní Nětčice	Jezernice	Kladníky	Lhota	Lipník nad Bečvou	Osek nad Bečvou
325	264	1206	213	227	640	152	327	8313	1281
Radotín	Soběchleby	Týn nad Bečvou	Veselíčko						
174	600	852	839						

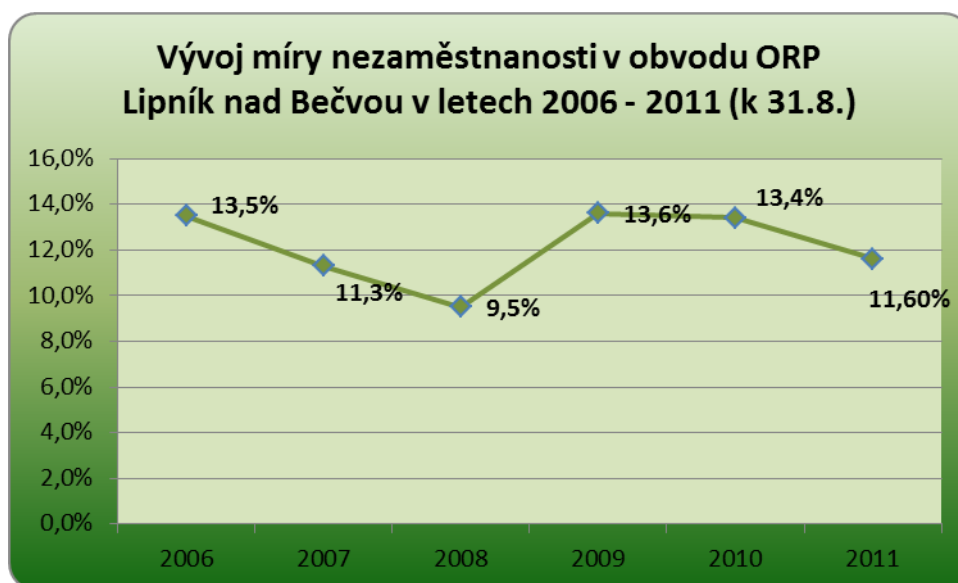
Počet obyvatel ve správním obvodu ORP Lipník nad Bečvou v posledních deseti letech mírně kolísá. Nejméně obyvatel zde žilo v roce 2003 (15265 osob) a nejvíce v roce 2008 (15 457 osob). Na konci roku 2010 bydlelo v obvodu 15 413 obyvatel, což je o 37 osob více než v roce 2001.

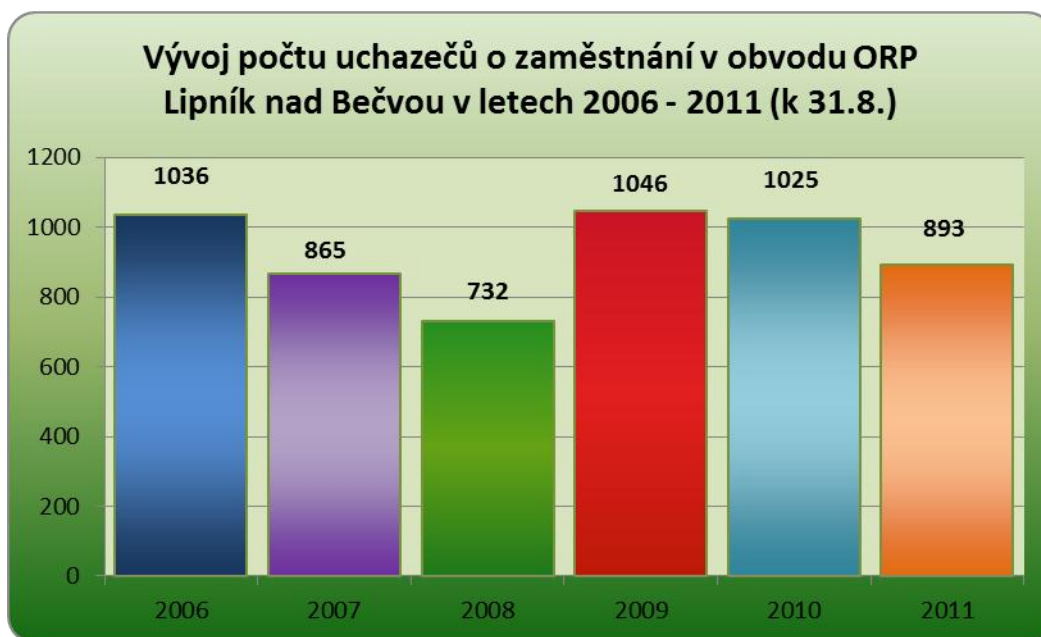
Největší úbytek obyvatelstva od roku 2001 do konce roku 2010 zaznamenala obec Lipník nad Bečvou, kde se počet obyvatel snížil o 267 osob, a to v důsledku záporného migračního salda. Přitažlivou obcí se zdá být obec Osek nad Bečvou, kde vzrostl počet obyvatel za posledních deset let o 214 osob. Druhou obcí s největším celkovým přírůstkem je Dolní Újezd, kde přibýlo 74 obyvatel.

Nezaměstnanost

Nejvyšší míru nezaměstnanosti zaznamenali v obvodu ORP Lipník nad Bečvou v srpnu roku 2009, kdy dosahovala 13,6%. V srpnu roku 2011 činila míra nezaměstnanosti 11,6%, což je o 3,4% více než v rámci celé České republiky.

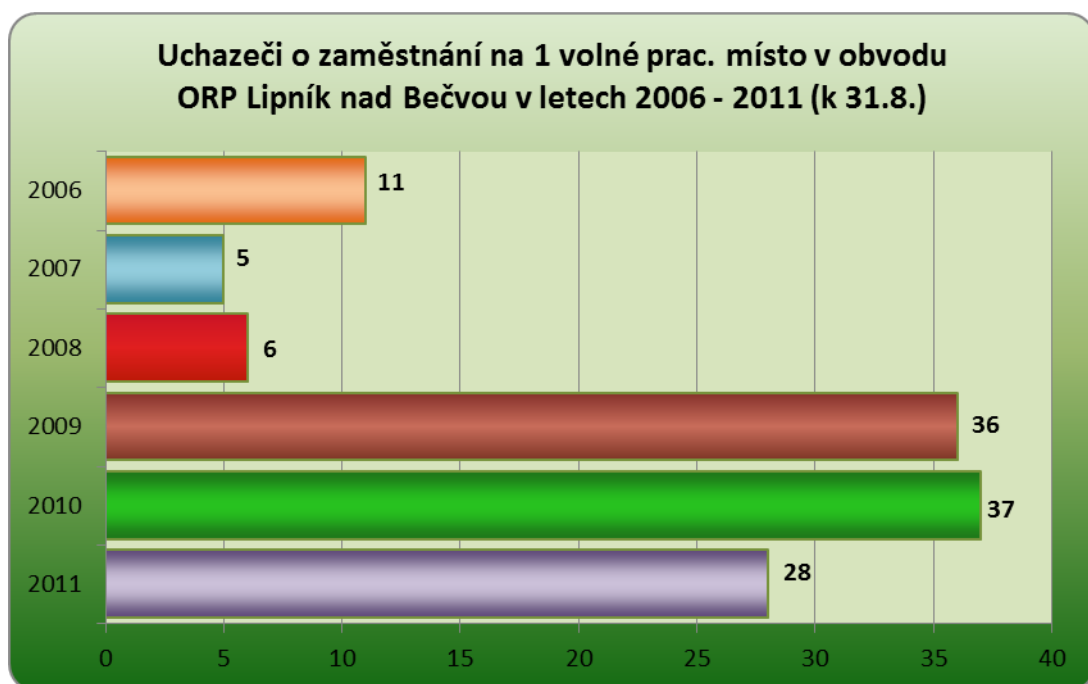

Nejvyšší míru nezaměstnanosti v rámci z obcí v obvodu ORP Lipník nad Bečvou jsme v srpnu 2011 zaznamenali v obci Kladníky, kde dosahovala 19%. S vyšší mírou nezaměstnanosti než 10% se dále potýkají tyto obce Osek nad Bečvou (13,6%), Jezernice (12,7%), Lipník nad Bečvou (12,5%), Bohuslávky (11%) a Radotín (10,6%). Nejnižší míru nezaměstnanosti zaznamenala obec Hlinsko, kde dosahovala 2,1%.

Při pohledu na vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v absolutních číslech zjistíme, že nejvíce uchazečů registrovaly úřady práce v roce 2009 (1046). Více než 1 tisíc uchazečů byl evidován ještě v roce 2006 a 2010. V srpnu 2011 dosahuje počet uchazečů o zaměstnání téměř devíti set (893).

Nejvíce uchazečů o zaměstnání bydlí v obci Lipník nad Bečvou (534 osob). Druhou obcí s největším počtem uchazečů o zaměstnání je Osek nad Bečvou (74 osob) a Dolní Újezd (52 osob).

Situaci na místním trhu práce dokresluje počet uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo. V srpnu 2011 se o jedno volné pracovní místo ucházelo 28 uchazečů, což je oproti roku 2008 téměř pětinasobek.

27

3.3. Sociodemografické charakteristiky obyvatel sociálně vyloučených lokalit

Do celkové sumarizace za ORP Lipník nad Bečvou jsou zahrnuty i lokality na pomezí sociálního vyloučení.

Kvalifikovaný odhad dat za celou ORP Lipník nad Bečvou	
Celkový počet obyvatel	210 (270) ¹
Z toho Romů	169

¹ První číslo představuje zjištěný počet, druhá hodnota náš odhad, neboť v některých lokalitách neposkytli obyvatelé informace.

Kolik z nich je Olašských	5
Jaké skupiny Romů na území ORP Žijí	-
Počet osob podle pohlaví - muži	78
Počet osob podle pohlaví - ženy	96
Počet osob podle věku: 0-14	72
Počet osob podle věku: 15-65 (produktivní)	99
Počet osob podle věku: 65 + (poproduktivní)	0
Rodinný stav obyvatel: svobodní (bez druh/družka)	87
Rodinný stav obyvatel: svobodní – druh/družka	38
Rodinný stav obyvatel domu: ženatí/ vdané	27
Rodinný stav obyvatel domu: rozvedení	4

Rodinný stav obyvatel domu: ovdovělí	2
Počet neúplných rodin	5
V kolika případech je partnerem Roma ne-Rom	4
Počet rodin bydlících v domě	49
Kolik je v rodinách závislých dětí (dítě bez příjmu do 26 let)	83
Počet žen na mateřské dovolené	15

Zaměstnanost a nezaměstnanost	
Dlouhodobá nezaměstnanost: celkem muži	22
Dlouhodobá nezaměstnanost celkem ženy	29
Kde pracují obyvatelé - muži	Zednické práce, výkopové práce, pokládání dlažby. Dříve na ČD, v technických službách, Kazetu. Nyní ve společnosti Mádr – místní podnikatel.
Kde pracují obyvatelé - ženy	Prodejna.

Vzdělání	
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - bez vzdělání	0
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - neukončené ZŠ	63

Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - ukončené ZŠ	94
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - vyučen	16
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - SŠ	3
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - VOŠ, nástavbové	0
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - VŠ	0
Kolik dětí navštěvuje ZŠ	40
Kolik dětí navštěvuje MŠ	8

Verbalizované problémy	
Jaké jsou největší problémy	Nezaměstnanost, dluhy, nedostatek volnočasových aktivit - rizika pro mládež.

Sociálně patologické jevy	
sociálně-patologické jevy (kriminalita, drogy, prostituce, hráčství, násilí)	Krádeže, výtržnictví, návykové látky.

apod.)	
--------	--

Zadluženost	
Počet zadlužených domácností	12 (většina ze zadlužených domácností o tomto nechce hovořit)
Průměrná výše zadlužení	Výše zadlužení je různá. Pohybuje se od malých finančních částek až po částky ohromující (od tisíců do stovek tisíc).

Zdraví	
Kolik z obyvatel má vážné zdravotní potíže či handicap	13 (o velkém počtu nevíme)
A jaké?	Onemocnění srdce a plic, ledvin, astma, epilepsie, onemocnění štítné žlázy, vysoký krevní tlak, diabetes mellitus, bolesti zad a potíže s páteří – skoliózy, lehká mozková retardace dítěte.

3.4. Shrnutí a doporučení

Během našeho působení jsme se potýkali s potížemi při zjišťování „tvrdých“ dat. S největší nedůvěrou jsme se v Lipníku nad Bečvou setkali v lokalitě na ulici Nádražní. Pravděpodobně bude mít i potíže terénní sociální pracovník, který bude muset investovat více času do navazování vztahů a kontaktů. Trochu jsme se setkávali s nízkým povědomím a neochotou některých systémových aktérů v místě.

Obecně je v lokalitách kvalita bydlení velmi různorodá. Odlišná je kvalita bydlení v městských bytech centra města a jiná např. v hospodářských objektech v okrajových městských částí. Obyvatelé si tyto rozdíly nejspíše dobře uvědomují. Přesto jsme se nesetkali s lidmi, kteří by si na úroveň svého bydlení výrazně stěžovali. Většina obyvatel si bydlení za léta přizpůsobila svým potřebám, a proto jsou s bydlením poměrně spokojeni.

Zmíněné problémy spojené s bydlením se týkali zejména špatné finanční situace a proto související výši nájmu. Stížnosti jsme si vyslechli zejména v lokalitě Na Horecku, které se týkali zejména špatných sousedských vztahů, vzhledem k rozdílnému životnímu stylu obyvatel. Na ubytovně jsou

pro změnu lidé nespokojení zejména s přiřazením pouze jedné místnosti, společným sociálním zařízením a kuchyní pro všechny obyvatele ubytovny a v neposlední řadě s osobností správce ubytovny.

Hlavním problémem, který se týká bydlení romského obyvatelstva ve městě, je přiznávání městských bytů a bytů na ubytovně Venedik městskou radou.

Působení sociálních, ale i jiných služeb je potřebné, zejména v samotném městě. V Lipníku nad Bečvou sídlí pouze dva poskytovatelé sociálních služeb, ostatní služby jsou provozovány terénní nebo ambulantní formou. Za dalšími službami musí jejich uživatelé dojíždět, což prakticky znamená, že jsou často bez kontaktu s nimi.

Celkový počet osob v situaci sociálního vyloučení osciluje kolem čísla 250. V lokalitách se setkáváme s celou řadou problémů, které se týkají zejména volného času dětí a mládeže, sociálně-patologického jednání, zadluženosti, nezaměstnanosti apod.

Sociální vyloučení je koncentrováno do městských prostor, pozornost si zasluhuje situace na tzv. ubytovnách. Situace zde by měla být průběžně monitorována. Vyloučená místa jsou podobná typickým místům, se kterými se setkáváme i v dalších českých a moravských městech, pouze kvalita bydlení je rozložena na poměrně široké škále.

Absence působení NNO, ale i dalších služeb, je citelná. Terénní sociální práce zde může odhalit ještě mnoho zajímavého.

4. Informace o ORP Litovel

Litovel je město ležící v okrese Olomouc v Olomouckém kraji, 18 km severozápadně od Olomouce v Hornomoravském úvalu na kraji Mohelnické brázdy. Litovel bývá nazývána Hanáckými Benátkami - městem protéká řeka Morava, jejíž šest ramen dodává Litovli specifický ráz. V roce 1997 bylo prakticky celé město zasaženo tisíciletou vodou a mnoho domu bylo zničeno či z důvodů porušené statiky zdemolováno.

Díky umístění Litovle v oblasti úrodné Hané je ve městě a okolí rozvinuto zemědělství a s ním související potravinářský průmysl. Dále je ve městě zastoupen lehký průmysl, dřevozpracující průmysl nebo těžký strojírenský průmysl (výroba papírenských strojů).

ORP Litovel tvoří 21 obcí: Bílá Lhota, Bílsko, Bouzov, Červenka, Dubčany, Haňovice, Cholína, Litovel, Loučka, Luká, Měrotín, Mladeč, Náklo, Olbramice, Pňovice, Senice na Hané, Senička, Slavětín, Střeň a Vilémov. Podle posledních údajů ČSÚ týkajících se přímo ORP Litovel z roku 2008 obce s počtem obyvatel do jednoho tisíce tvoří 71%, 42% je obcí s počtem obyvatel do pěti set. Drtivá většina obyvatel ORP Litovel žije na venkově a jde tudíž o dojížděkový region, přičemž hlavní spádová města jsou Litovel a Olomouc. Region je také postižen velkou nezaměstnaností, která k 31. 12. 2010 dosahovala 11,61%, což představovalo minimální zlepšení oproti roku 2009, kdy byla nezaměstnanost 11,69%. Město Litovel ani žádná další obec v rámci ORP nemá vypracovaný svůj komunitní plán.

Již během analýzy sekundárních dat a telefonátů se starosty jednotlivých obcí ORP Litovel leccos naznačovalo, že na Litovelsku žije málo Romů. *Monitoring romských komunit ve správním obvodu Litovel*, zpráva zpracovaná Sociálním odborem Městského úřadu Litovel z února 2011 uvádí, že na území ORP Litovel žije k tomuto datu 138 Romů. Vzhledem k námi provedenému terénnímu výzkumu máme důvod domnívat se, že počet Romů v ORP Litovel od února tohoto roku poklesl v řádech desítek osob. Během samotného pohybu v terénu také vyšlo najevo, že sociální vyloučení je zde přítomno jen v některých svých aspektech, jako je symbolické vyloučení obyvatel domu jeho stavem nebo ekonomické vyloučení. Překvapením bylo, že jsme se téměř nesetkali s prostorovým vyloučením.

Dalším překvapením byl poměr částečně i úspěšně integrovaných Romů oproti ostatním ORP. V obcích Litovelska jsme narazili oproti ostatním ORP na zdaleka nejvíc zaměstnaných Romů. Během terénního sběru dat jsme ani jednou nezjistili působení jakékoliv NNO. Poptávka po práci NNO zde existuje, avšak pouze malá a převážně se omezuje na požadavek po kroužcích pro děti. Většině romských respondentů by ale stačilo, aby NNO ambulantní služby provozovala v Litovli. Romové byli poměrně informovaní o působení NNO ve Šternberku a Olomouci.

Dále jsme zaznamenali skutečnost, že někteří starostové nadsazovali počty Romů, kteří u nich ve vsi žijí a stejně tak byly nadsazené některé informace o kvalitě soužití Romů se zástupci majoritní společnosti. Sousedé Romů totiž v několika případech starostovo tvrzení a hluchosti a nepořádku kolem romských domů vyvrátili.

Z řečeného je snad zřejmé, že na Litovelsku je málo Romů a ještě méně sociálně vyloučených Romů. Navíc zde neexistuje ani jedna lokalita, která by se dala označit za rizikovou, nebezpečnou či výjimečně problematickou. Z těchto důvodů je situační analýza stručnější formou než ostatní.

4.1. Sociodemografická charakteristika ORP

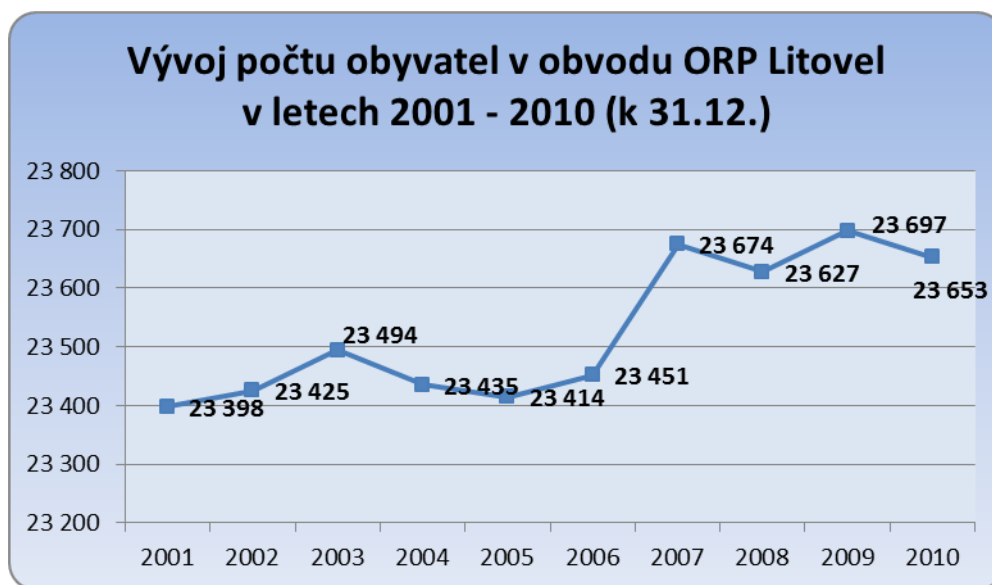
Následující část bude věnována základním sociodemografickým ukazatelům. Přiblížíme si vývoj počtu obyvatel správního obvodu obce s rozšířenou působností Litovel, míru nezaměstnanosti či počet volných pracovních míst na jednoho uchazeče o zaměstnání.

Vývoj počtu obyvatel

Nejlidnatější obcí v rámci obvodu ORP je Litovel, ve kterém k 31.12.2010 bydlelo 9 953 obyvatel. Druhou největší obcí, co do počtu obyvatel jsou Senice na Hané, kde bydlí 1820 obyvatel. Naopak obcemi s nejmenším počtem obyvatel jsou Loučka (203 osob), Slavětín (204 osob), Olbramice (211 osob), Bílsko (215 osob) a Dubčany (216 osob).

Počet obyvatel obcí správního obvodu ORP Litovel (k 31.12.2010)									
Bílá Lhota	Bílsko	Bouzov	Červenka	Dubčany	Haňovice	Cholina	Litovel	Loučka	Luká
1099	215	1529	1424	216	454	725	9953	203	803
Měrotín	Mladeč	Náklo	Olbramice	Pňovice	Senice na Hané	Senička	Slavětín	Střeň	Vilémov
276	762	1493	211	879	1820	351	204	575	461

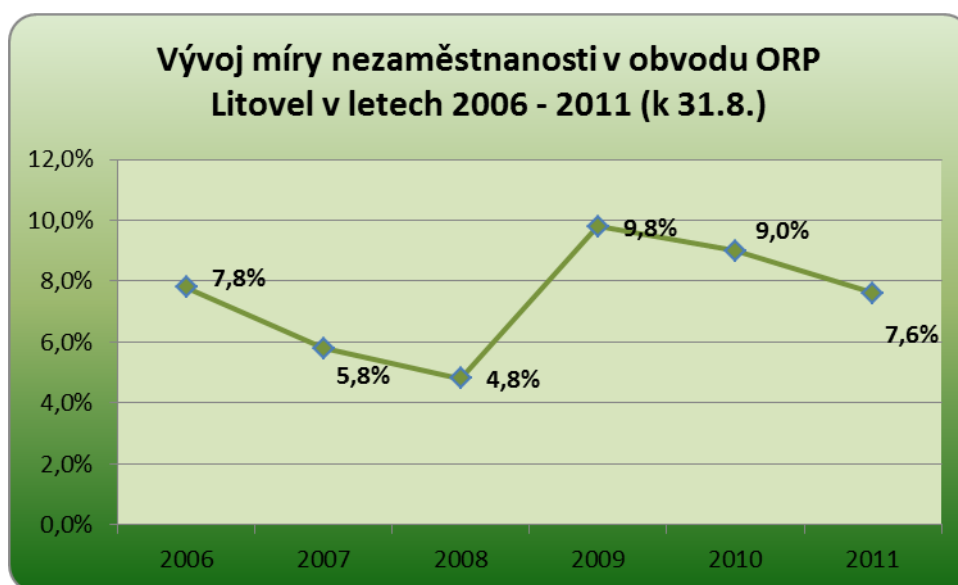
Od roku 2001 do konce roku 2011 se zvýšil počet obyvatel obvodu ORP Litovel o 255 osob a to v důsledku migračního přírůstku, který je vyšší než přirozený úbytek, který obvod v posledních deseti letech zaznamenal.

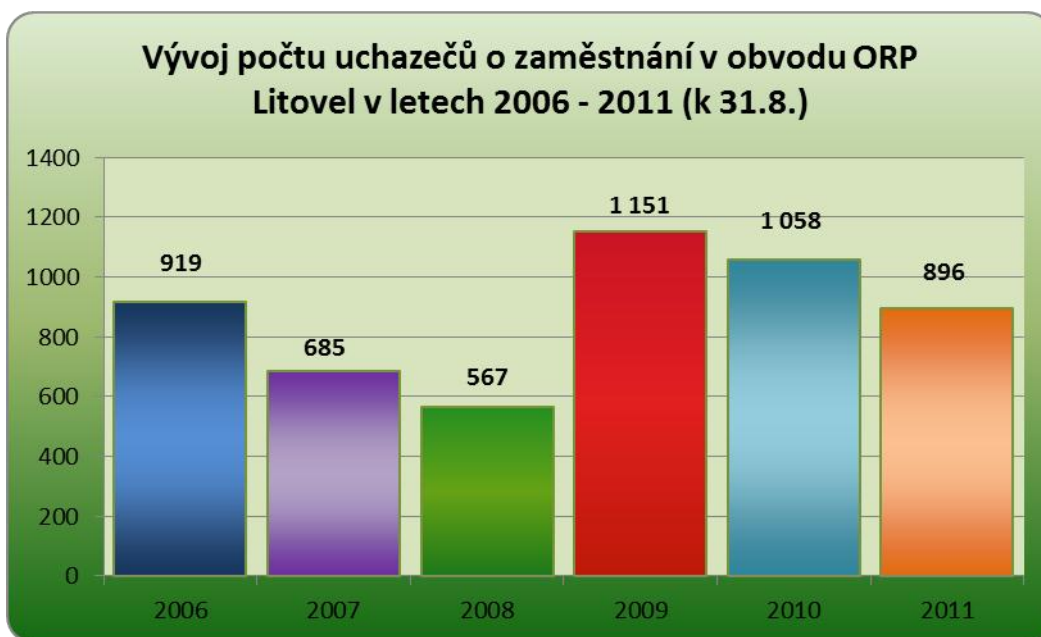
Největší přírůstek obyvatelstva od roku 2001 do konce roku 2010 zaznamenala obec Červenka, kde počet obyvatel vzrostl o 108 osob. Mezi další obce s největším přírůstkem pak patří Cholína (o 77 osob), Náhlo (o 70 osob) a Přovice (o 49 osob). Oproti tomu největší úbytek obyvatel zaznamenali obce Litovel (o 75 osob) a Mladeč (o 30 osob).

Nezaměstnanost

Nejnižší míru nezaměstnanosti zaznamenali v obvodu ORP Litovel v roce 2008, kdy dosahovala pouhých 4,8%. V roce 2009 již míra nezaměstnanosti činila 9,8%. Od roku 2009 dochází k postupnému snižování nezaměstnanosti a v srpnu 2011 činila 7,6%.

Nejvyšší míru nezaměstnanosti v rámci obvodu ORP Litovel jsme v srpnu 2011 zaznamenali v obci Loučka, kde dosahovala 14,6%. S vyšší mírou nezaměstnanosti než 10% se dále potýkají tyto obce Slavětín (13,6%), Olbramice (13%), Dubčany (12,4%), Přovice (11,3%). Nejnižší míru nezaměstnanosti zaznamenala obec Bílsko, kde dosahovala 4,4%.

Při pohledu na vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v absolutních číslech zjistíme, že nejvíce uchazečů registrovaly úřady práce v roce 2009 (1151 osob) a 2010 (1058 osob). V srpnu 2011 je počet uchazečů o téměř devět set (896 osob).

Nejvíce uchazečů o zaměstnání bydlí samozřejmě v nejlidnatější obci Litovel (350 osob). Druhou obcí s největším počtem uchazečů o zaměstnání je Náhlo (68 osob), následují ji Bouzov (50 osob) a Červenka (50 osob).

Nejméně uchazečů o zaměstnání na 1 volné pracovní místo připadalo v roce 2007 (6 uchazečů). V roce 2011 se již o 1 volné pracovní místo uchází 45 uchazečů o zaměstnání, což je více než sedminásobek.

4.2. Shrnutí a doporučení

V obcích, které jsme na základě informací od starostů a ze sekundárních zdrojů vytipovali jako ty, kde se mohou nacházet sociálně vyloučené lokality, žije podle našeho odhadu 56-66 Romů. Celkový počet romských obyvatel ORP Litovel je však vyšší, jelikož jsme nenavštěvovali obce, kde nejsou s Romy problémy a Romové problémy nemají. Podle našeho odhadu však celkový počet Romů nebude výrazně přesahovat 100 osob včetně dětí.

Romové jsou jak v Litovli, tak na venkově poměrně integrovaní. Největším problémem je pak nedostatek pracovních příležitostí. Tento fakt je akcentován malým využíváním institutu VPP a VPS starosty obcí. Přesto je ale problém nezaměstnanosti menší, než v ostatních doposud zmapovaných ORP a zaměstnaných Romů je na Litovelsku poměrně hodně. Taktéž soužití s majoritní společností v jednotlivých obcích je hodnoceno dobře s jedinou výjimkou, kterou tvoří obec Mezice.

Romové si během rozhovorů stěžovali na náklady vynaložené na dojíždění do Litovle za úřady apod. Nikdy ale nešlo o existenční problém. Děti našich romských respondentů navštěvují základní školy. Během pohybu v terénu jsme nezaznamenali jedinou výpověď svědčící o tom, že by dítě chodilo do praktické školy, což ale nemusí znamenat, že to tak skutečně je.

Doporučením pro vstup sociálních programů může být poměrně častá poptávka Romů po ambulantní službě NNO pro děti v Litovli. Na druhou stranu mravní výchovu a vzdělání romských dětí neohrožuje prostředí, ve kterém žijí tak, jak tomu je například ve Šternberku nebo Přerově.

5. Informace o ORP Olomouc

ORP Olomouc tvoří 45 obcí, konkrétně Bělkovice-Lašťany, Blatec, Bohuňovice, Bukovany, Bystročice, Bystrovany, Daskabát, Dolany, Doloplazy, Drahanovice, Dub nad Moravou, Grygov, Hlubočky, Hlušovice, Hněvotín, Horka nad Moravou, Charváty, Kožušany- Tážaly, Krčmaň, Křelov-Břuchotín, Libavá, Liboš, Loučany, Luběnice, Lutín, Majetín, Mrsklesy, Náměšť na Hané, Olomouc, Přáslavice, Příkazy, Samotišky, Skrbeň, Slatinice, Štěpánov, Suchonice, Svěsedlice, Těšetice, Tověř, Tršice, Ústín, Velká Bystřice, Velký Týnec, Velký Újezd a Věrovany. Tento správní obvod sousedí s ORP Šternberk, Litovel, Prostějov, Přerov a Hranice. Pro území kolem Olomouce je krom převážně rovinatého krajiny typické i velice dobré spojení veřejnou dopravou.

Samotné město Olomouc je statutární a univerzitní město, centrum Olomouckého kraje, metropole Hané a v minulosti po určitou dobu nejvýznamnější město bývalé země moravské. Město se rozléhá na 10 336 ha a je šestým nejlidnatějším městem České republiky. Olomouc je největší město ležící na řece Moravě. Rozkládá se v Hornomoravském úvalu v nivě řeky Moravy při soutoku s Bystřicí zleva ve východní části města a Mlýnským potokem zprava v jižní části města. Obklopena je úrodnou krajinou Hané.

Přesto, že ORP Olomouc má z ostatních ORP nejvyšší počet obyvatel - k 31. 12. 2010 161 802, žije na olomouckém venkově podobné množství lidí, jako v ostatních ORP. Většina obyvatel totiž žije v samotné Olomouci. ORP Olomouc se oproti ostatním správním obvodům vyznačuje znatelně nižší nezaměstnaností, což jsme si ověřili i během pohybu v terénu. Tato skutečnost je zřejmě zapříčiněná relativní blízkostí města Olomouc a tím pádem i možnostmi, kde se o zaměstnání ucházet. Konkrétně činila nezaměstnanost v rámci ORP Olomouc k 31. 12. 2010 10,77%, což představovalo nejnižší nezaměstnanost v Olomouckém kraji.

38

Podle našeho odhadu, který je založený na terénním výzkumu a informací od systémových aktérů, žije na území ORP Olomouc vyjma města Olomouc 249 osob romského etnika.

5.1. Poskytovatelé sociálních služeb

Přesto, že v Olomouckém okrese je i oproti ostatním ORP poměrně velký počet poskytovatelů sociálních služeb, během výzkumu jsme ke svému překvapení téměř nenarazili na činnost NNO nebo působení terénního sociálního pracovníka. Prakticky jedinou výjimkou je město Velká Bystřice, které samo zaměstnává už několik let terénní pracovníci. Jednu z místních romských rodin navštěvuje pracovnice Charity Olomouc, která se jí snaží najít práci. Zdá se tedy, že aby se Romové k službám NNO dostali, museli by sami jejich pomoc vyhledat přímo v Olomouci, kde podle registru poskytovatelů sociálních služeb Ministerstva práce a sociálních věcí všechny neziskové organizace sídlí. Tuto skutečnost Romové z okolí Olomouce reflektují a poměrně často vyjadřují nevoli nad tím, že o Romy žijící v Olomouci je postaráno, zatímco pro ně převážně nikdo nic nedělá.

sociální služba	poskytovatel	zařízení	cílová skupina	forma služby	věková kategorie
Terénní programy	Člověk v tísni, o.p.s.	Člověk v tísni, o.p.s. Programy sociální integrace, Olomouc, (Litovelská 131/14, Nová Ulice, 779 00 Olomouc 9)	osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách	terénní	dorost (16 – 18 let) mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let) starší senioři (nad 80 let)
Terénní programy	Společenství Romů na Moravě, Romano jekhetaniben pre Morava	Společenství Romů na Moravě, Romano jekhetaniben pre Morava (Pavlovická 85/27a, Pavlovičky, 779 00 Olomouc 9)	osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, etnické menšiny	terénní	bez omezení věku
Terénní programy	Statutární město Olomouc	Terénní programy-statutární město Olomouc (Hálkova 820/20, 779 00 Olomouc 9)	Osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách	terénní	mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let) starší senioři (nad 80 let)
Azylové domy	Fond ohrožených dětí	Azylový dům FOD Olomouc (Sokolská 551/48, Olomouc, 779 00 Olomouc 9)	oběti domácího násilí, oběti trestné činnosti, osoby bez přístřeší, osoby v krizi, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, rodiny s dítětem/děti	pobytové	bez omezení věku
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Fond ohrožených dětí	Pobočka FOD Olomouc (Kapucínská 122/16, Olomouc, 779 00 Olomouc 9)	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy,	ambulantní, terénní	bez omezení věku

			oběti domácího násilí, oběti trestné činnosti, osoby bez přístřeší, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, rodiny s dítětem/děti		
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Charita Olomouc	Amaro khamoro (Přichystalova 1077/70, Hodolany, 779 00 Olomouc 9)	osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, rodiny s dítětem/děti, etnické menšiny	ambulantní, terénní	děti předškolního věku (1 - 6 let) mladší děti (7 – 10 let) dorost (16 – 18 let) mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let) děti kojeneckého věku (do 1 roku)
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Charita Olomouc	Komunitní centrum (Přichystalova 1077/70, Hodolany, 779 00 Olomouc 9)	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, etnické menšiny	ambulantní, terénní	mladší děti (6 - 10 let) starší děti (11 - 15 let) dorost (16 - 18 let) mladí dospělí (19 - 26 let)
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Společenství Romů na Moravě, Romano jekhetaniben pre Morava	Společenství Romů na Moravě, Romano jekhetaniben pre Morava (Pavlovická 85/27a, Pavlovičky, 779 00 Olomouc 9)	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy,	ambulantní	děti předškolního věku (1 - 6 let) mladší děti (7 – 10 let) starší děti (11 – 15 let)

			osoby s kombinovaným postižením, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, rodiny s dítětem/děťmi, etnické menšiny		dorost (16 – 18 let) mladí dospělí (19 – 26 let)
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Statutární město Olomouc	NZDM Miriklo (Přichystalova 70/81, Nový Svět, 779 00 Olomouc 9)	Osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách	ambulantní	mladší děti (6 - 10 let) starší děti (11 - 15 let) dorost (16 - 18 let)
Odborné sociální poradenství	Charita Olomouc	Poradenské centrum (Wurmova 588/5, Olomouc, 779 00 Olomouc 9)	osoby v krizi osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách pachatelé trestné činnosti etnické menšiny	ambulantní, terénní	dorost (16 – 18 let) mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let) starší senioři (nad 80 let)

5.2. Sociodemografická charakteristika ORP

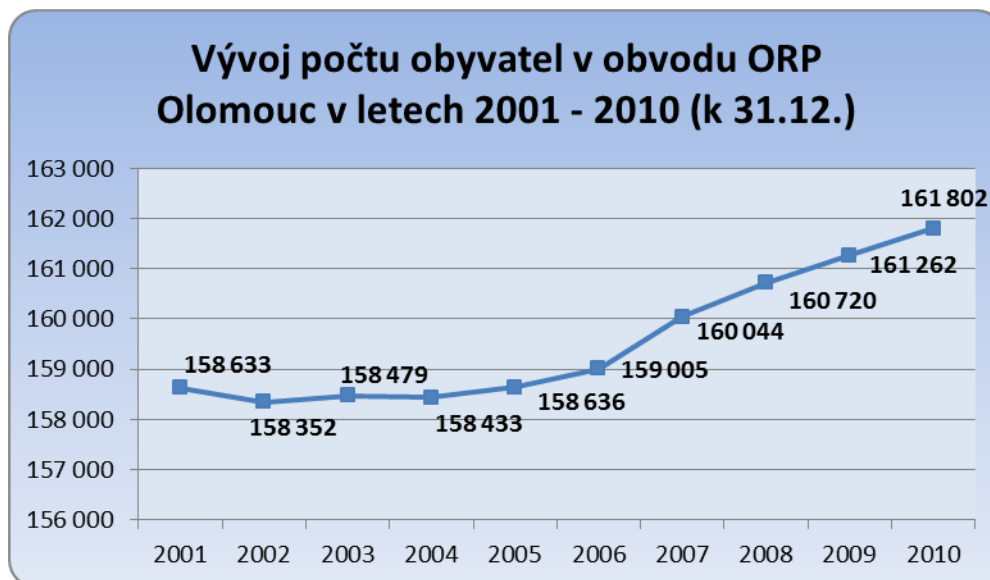
Následující část bude věnována základním sociodemografickým ukazatelům. Přiblížíme si vývoj počtu obyvatel správního obvodu obce s rozšířenou působností Olomouc, míru nezaměstnanosti či počet volných pracovních míst na jednoho uchazeče o zaměstnání.

Vývoj počtu obyvatel

Nejlidnatější obcí v rámci správního obvodu ORP je Olomouc, ve kterém k 31.12.2010 bydlelo 100 233 obyvatel. Dvě obce správního obvodu mají více než 3 tisíce obyvatel: Lutín (3 230 osob) a Štěpánov (3 407 osob). V šesti obcích žije mezi 2 a 3 tisíci obyvatel a 18 obcí spadá do kategorie obcí s 1 až 2 tisíci obyvatel.

Počet obyvatel obcí ve správním obvodu ORP Olomouc (k 31.12.2010)							
Bělkovice-Lašťany	Blatec	Bohuňovice	Bukovany	Bystročice	Bystrovany	Daskabát	Dolany
2138	607	2552	587	717	996	603	2539
Doloplazy	Drahanovice	Dub nad Moravou	Grygov	Hlubočky	Hlušovice	Hněvotín	Horka nad Moravou
1325	1697	1555	1475	4394	759	1489	2266
Charváty	Kožušany-Tážaly	Krčmaň	Křelov-Břuchotín	Libavá	Liboš	Loučany	Luběnice
856	860	470	1581	1108	615	628	429
Lutín	Majetín	Mrsklesy	Náměšť na Hané	Olomouc	Přáslavice	Příkazy	Samotíšky
3230	1126	590	1994	100233	1350	1214	1288
Skrbeň	Slatinice	Suchonice	Svéslavice	Štěpánov	Těšetice	Továř	Tršice
1180	1529	165	188	3407	1300	566	1642
Ústín	Velká Bystřice	Velký Týnec	Velký Újezd	Věrovany			
386	2034	2529	1260	1355			

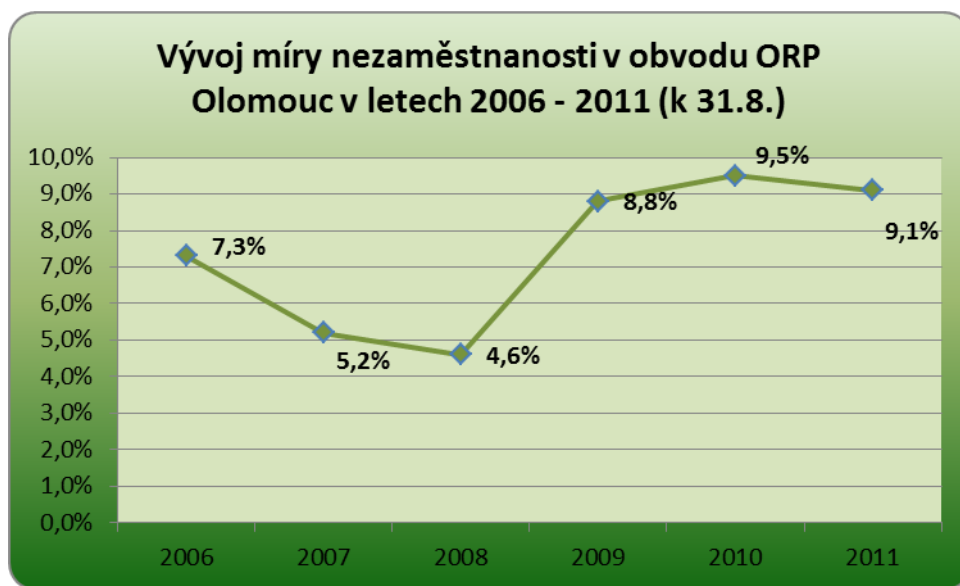
V obvodu ORP Olomouc v posledních deseti letech vzrostl počet obyvatel o 3 169 osob, a to jak díky migračnímu přírůstku, tak přirozenému přírůstku obyvatel.

Největší úbytek obyvatelstva od roku 2001 do konce roku 2010 zaznamenala obec Olomouc, kde se počet obyvatel snížil o 2 386 osob. Druhou obcí, co do úbytku počtu obyvatel jsou Hlubočky (o 199 osob) a následuje Libavá (o 177 osob). Naopak obcemi s největším celkovým přírůstkem obyvatel jsou Dolany (o 619 osob), Hlušovice (o 473 osob), Velký Týnec (o 407 osob), Hněvotín (o 363 osob), Bystrovany (o 323 osob), Křelov-Břuchotín (o 281 osob), Bělkovice-Lašťany (o 280 osob) a Samotíšky (o 265 osob).

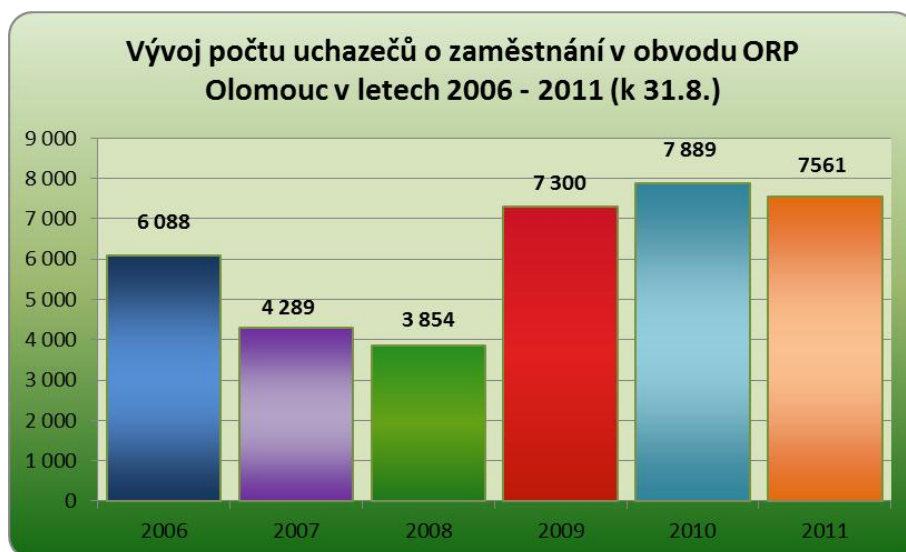
Nezaměstnanost

Míra nezaměstnanosti ve správním obvodu ORP Olomouc dosáhla v srpnu 2011 9,1%. Nejnižší míru nezaměstnanosti jsme v rámci obvodu ORP Olomouc zaznamenali v roce 2008, kdy činila 4,6%. Můžeme tedy hovořit o téměř dvojnásobném nárůstu.

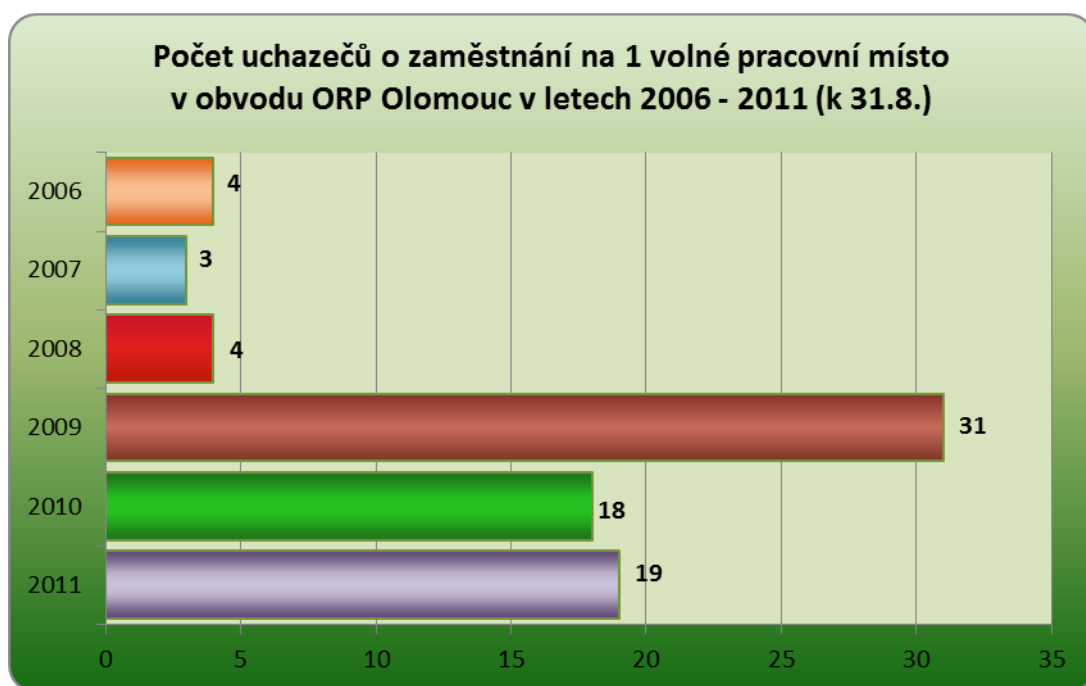
43

Nejvyšší míru nezaměstnanosti v rámci správního obvodu ORP Olomouc jsme v srpnu 2011 zaznamenali v obci Suchonice, kde dosahovala 17,2%. S vyšší mírou nezaměstnanosti než 12% se dále potýkají tyto obce: Hlušovice (16,4%), Krčmář (12,4%), Charváty (12,2%) a Libavá (12%). Vyšší než 10% míra nezaměstnanosti vykazovalo dalších 11 obcí. Nejnižší míru nezaměstnanosti zaznamenala obec Louběnice, kde dosahovala 5,5%.

Při pohledu na vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v absolutních číslech zjistíme, že nejvíce uchazečů registrovaly úřady práce v roce 2010 (7 889 osob). V srpnu roku 2011 je na úřadech práce v obvodu ORP Olomouc evidováno 7 561 uchazečů o zaměstnání, tedy bezmála dvojnásobek oproti roku 2008.

Nejvíce uchazečů o zaměstnání bydlí v nejlidnatějším městě Olomouc (4 880 osob). Druhou obcí s největším počtem uchazečů o zaměstnání jsou Hlubočky (204 osob), následují je Štěpánov (165 osob), Velká Bystřice (131 osob) a Bohuňovice (89 osob).

V rámci obvodu ORP Olomouc připadá na 1 volné pracovní místo 19 uchazečů o zaměstnání. Při srovnání se stavem v roce 2008 se tedy jedná o téměř pětinašobný nárůst.

5.3. Sociodemografické charakteristiky obyvatel sociálně vyloučených lokalit

Do celkové sumarizace za ORP Šternberk jsou zahrnuty i lokality na pomezí sociálního vyloučení. Uváděné údaje mohou být mírně zkreslené. Počet sociálně vyloučených Romů v rámci ORP může být nepatrně vyšší, než je uvedeno v tabulce. Zároveň můžeme s jistotou prohlásit, že není nižší.

Kvalifikovaný odhad dat za celou ORP Olomouc mimo město Olomouc	
Celkový počet obyvatel	58- 64
Z toho Romů	57
Kolik z nich je Olašských	0
Jaké skupiny Romů na území ORP žijí	Nikdo se k žádné nehlásí
Počet osob podle pohlaví - muži	25-26
Počet osob podle pohlaví - ženy	17-18
Počet osob podle věku: 0-14	25-27
Počet osob podle věku: 15-65 (produktivní)	31-35
Počet osob podle věku: 65 + (poproduktivní)	2
Rodinný stav obyvatel: svobodní (bez druh/družka)	6-8

Rodinný stav obyvatel: svobodní – druh/družka	6-8
Rodinný stav obyvatel domu: ženatí/ vdané	10-12
Rodinný stav obyvatel domu: rozvedení	0
Rodinný stav obyvatel domu: ovdovělí	0
Počet neúplných rodin	0
V kolika případech je partnerem Roma ne-Rom	1
Počet rodin	7-8
Kolik je v rodinách závislých dětí (dítě bez příjmu do 26 let)	28- 30
Počet žen na mateřské dovolené	0

Zaměstnanost a nezaměstnanost	
Dlouhodobá nezaměstnanost: celkem muži	4-5 (nedostatečná data, odhadovaný počet 7-8)
Dlouhodobá nezaměstnanost celkem ženy	5-6 (nedostatečná data, odhadovaný počet 8-9)
Kde pracují obyvatelé - muži	Pressbeton, technické služby, VPP
Kde pracují obyvatelé - ženy	Zora Olomouc, VPP

Vzdělání	
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - bez vzdělání	0
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - neukončené ZŠ	0
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - ukončené ZŠ	35-36
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - vyučen	2
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - SŠ	0
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - VOŠ, nástavbové	0
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - VŠ	0
Kolik dětí navštěvuje ZŠ	13-15
Kolik dětí navštěvuje MŠ	1

Jaké jsou největší problémy	Stav domu, zanedbávání obývaných nemovitostí ze strany obce/města jakožto vlastníka, málo pracovních nabídek, nedostupnost bytů v Olomouci, nekorektní přístup ze strany starosty / zastupitelstva / rady města, drobná kriminalita a výtržnictví zejména u dětí a mladistvých, nedostupnost VPP, nevyhovující hygienické podmínky v bytech, nezáměr o Romy na venkově ze strany NNO, pasivní či proti-integrační přístup starostů, potíže romských dětí spolužáky na ZŠ.
-----------------------------	---

Sociálně patologické jevy	
sociálně-patologické jevy (kriminalita, drogy, prostituce, hráčství, násilí apod.)	Kouření marihuany, alkoholismus, drobná kriminalita, výtržnictví.

Zadluženost	
Počet zadlužených domácností	5-6
Průměrná výše zadlužení	150 000- 200 000

Zdraví	
Kolik z obyvatel má vážné zdravotní potíže či handicap	5
A jaké?	Částečné ochrnutí po mrtvici, karpální tunel v zápěstí (nemoc z povolání), nemoci spojené se stářím.

5.4. Shrnutí a doporučení

Podle Zprávy o situaci romské menšiny v kraji za rok 2010 je v rámci ORP Olomouc mimo město Olomouc pouze jedna sociálně vyloučená lokalita ve Velké Bystřici. Dále ze zprávy vyplývá, že na území ORP Olomouc by celkem mělo žít 2 050 Romů. Z analýzy dostupných materiálů celkově vyplývá, že sociálně vyloučené lokality se nachází hlavně na území samotného města Olomouc. Tuto skutečnost jsme měli možnost ověřit. Na druhou stranu předpokládaný podíl Romů, kteří se potýkají se sociálním vyloučením na námi zkoumaném území, nečinil uváděných 90%, ale pouze 23%. Z analyzovaných materiálů jsme nezjistili aktivitu NNO mimo město Olomouc.

V rámci ORP se nenachází žádné velké sociálně vyloučené lokality, které by tvořil komplex několika domů. Zpravidla jde o jeden dům obývaný více lidmi. Takových lokalit je přitom velice málo. Za opravdu sociálně i symbolicky vyloučenou lokalitu se dá považovat pouze jedna - ve Velké Bystřici.

Většinu ostatních obcí obývají integrovaní Romové, případně Romové na pomezí sociálního vyloučení. Z tohoto důvodu jsme se rozhodli zvolit stručnější formu popisu situace v jednotlivých obcích. Vzhledem k tomu, že situační analýza primárně cílí na sociálně vyloučené Romy, jsme se také v případě rozhovorů s integrovanými Romy omezili na stručné a obecné hodnocení jejich životní situace. Ani v jednom z těchto případů jsme totiž neměli od systémových aktérů ani spoluobčanů indicie, které by mohly znamenat jakýkoliv problém romského respondenta nebo s ním.

Venkov ORP Olomouc, jak už bylo řečeno v úvodu, není sociálním vyloučením Romů postižen tak, jako ostatní ORP a situace se zde podobá té v ORP Litovel. To je vlastně velmi zajímavé zjištění, protože vypovídá o tom, že ne lze položit zjednodušující rovnítko mezi sociálním vyloučením a etnicitou. Naopak je velmi povzbuzující sledovat, že se mnohým rodinám, které jsou označeny za romské, na vesnicích daří. Domníváme se, že tato oblast tzv. integrovaných Romů, je opomíjena na úkor pozornosti, kterou vyvolávají problémové vyloučené lokality.

Velmi sociálně vyloučená lokalita je zde pouze jedna. Navíc, pokud vycházíme z našeho odhadu, že na venkově ORP Olomouc žije 249 Romů, pak 58 Romů obývajících sociálně vyloučené lokality či lokality na pomezí sociálního vyloučení, což je 23 % všech Romů – velmi zajímavý údaj! Převážná většina sociálně vyloučených Romů je v produktivním věku a podle všeho je také velká většina Romů zaměstnaná. Romové se podle našeho zjištění nejčastěji věnují dělnickým profesím, zejména ve stavebnictví. Příznivě působí blízkost krajského města a jeho pracovního trhu.

Pokud shrneme hlavní rysy a témata exkluze, pak jsou zde jimi především téma bydlení, kdy sociálně vyloučení Romové obývají nemovitosti ve velice špatném stavu. Situace s bydlením je dále podtržena finanční situací sociálně vyloučených Romů, kteří jsou zadlužení do statisícových částek. To je zase ta odvrácená strana našich zjištění.

Co to znamená pro terénní sociální práci? Určitě to není signálem k nečinnosti. Naopak i ty začleněné rodiny mohou klopýtnout nebo se setkat s obtížnou životní situací, ve které se pomoc sejde.

Během pohybu v terénu jsme nezaznamenali působení žádné nevládní neziskové organizace. Jedinou výjimku tvoří charita Olomouc, která má přesah do Velké Bystřice. Tato skutečnost je

překvapivá vzhledem k množství poskytovatelů sociálních služeb sídlících v Olomouci. Obecně lze ale říci, že po působení neziskových organizací je ve zkoumané oblasti pouze malá poptávka. V jediné sociálně vyloučené lokalitě totiž působí terénní pracovnice MěÚ Velká Bystřice.

Je na místě věnovat více pozornosti lokalitě na pomezí sociálního vyloučení v některých menších obcích. Rodinám v těchto místech se nikdo nevěnuje a jejich problémy narůstají a je zde riziko, že lokality a jejich obyvatelé budou postupem času čelit tvrdému sociálnímu vyloučení. Zaznamenali jsme také, že je na vesnicích poměrně málo využíváno institutu VPP.

Kdybychom tedy měli shrnout situaci sociálního vyloučení Romů žijících v ORP Olomouc mimo město, dalo by se říct, že není kritická, ale na zmapovaném území se nachází několik lokalit, které mají potenciál propadnout se do situace sociálního vyloučení. Sociálně vyloučených lokalit a lokalit na pomezí sociálního vyloučení se kupodivu nedotýká prostorové vyloučení a symbolické vyloučení není na tak vysoké úrovni, jako v dalších ORP. Podle dostupných zdrojů se problém sociálního vyloučení týká spíše města Olomouc a venkovu není věnována taková pozornost, což je vzhledem k situaci logické, přesto ale potenciálně rizikové.

6. Informace o ORP Přerov

ORP Přerov čítá celkem 59 obcí, město Přerov však analýza nezahrnuje. Jde o tyto obce: Beňov, Bezuchov, Bochoř, Brodek u Přerova, Buk, Čechy, Čelechovice, Císařov, Citov, Dobřčice, Domaželice, Dřevohostice, Grymov, Horní Moštěnice, Hradčany, Kojetín, Kokory, Křenovice, Křtomil, Lazníčky, Lazníky, Lhotka, Lipová, Líšná, Lobodice, Měrovice nad Hanou, Nahošovice, Nelešovice, Oldřichov, Oplocany, Oprostovice, Pavlovice u Přerova, Podolí, Polkovice, Prosenice, Přestavky, Radkova Lhota, Radkovy, Radslavice, Radvanice, Rokytnice, Říkovice, Šišma, Sobíšky, Stará Ves, Stříbrnice, Sušice, Tovačov, Troubky, Tučín, Turovice, Uhřčice, Věžky, Vlokoš, Výkleky, Zábeštní Lhota, Žákovice a Želatovice. ORP sousedí s ORP Olomouc, Prostějov a Lipník nad Bečvou.

Mezi významná centra tohoto regionu patří vedle Přerova také Kojetín, který je pověřeným obecním úřadem pro obce: Křenovice, Lobodice, Měrovice nad Hanou, Oplocany, Polkovice, Stříbrnice, Tovačov a Uhřčice.

Celá oblast se nachází v nížině, krajinný ráz významně ovlivňují řeky Morava a Bečva, jež se stékají mezi obcemi Tovačov, Troubky a Lobodice. Celá oblast je zemědělská, průmysl je vázán na města a městyse. Z tohoto hlediska je nejvýznamnějším centrem samozřejmě město Přerov, jež je také významným dopravním uzlem. Kojetín jaké druhé největší sídlo v ORP v této oblasti zaostává, ačkoliv má výhodnou polohu a vhodné podmínky, z průmyslu je zde zastoupen především průmysl potravinářský (lihovar, sladovna). Z kojetínska lidé za prací dojíždějí do Přerova, Kroměříže, Olomouce atd. Třetím městem v tomto ORP je Tovačov, jež je znám především díky rybníkářství. Tomuto městu nebyla v analýze věnována pozornost, dle informace starosty zde Romové nežijí.

51

Samotný Přerov je centrem stejnojmenného okresu v Olomouckém kraji. Leží 21 km jihovýchodně od Olomouce v Hornomoravském úvalu na řece Bečvě a rozprostírá se na 58,48 km². Od 1. července 2006 je statutárním městem. Prudký rozvoj města nastal po vybudování hlavní železniční trati z Vídně do Olomouce v roce 1841 a později dále do Prahy a Bohumína. Dodnes je město je důležitou dopravní křižovatkou. Je sídlem mnoha významných průmyslových podniků (PRECHEZA, Přerovské strojírný, Meopta, Kazeto a další).

6.1. Poskytovatelé sociálních služeb

Většina poskytovatelů sociálních služeb, jež v ORP Přerov působí, sídlí přímo v Přerově. Z hlediska zbytku ORP jsou významné především terénní služby, nebo služby, jež sídlí v jiných obcích a poskytují služby zaměřené na etnické menšiny nebo na osoby sociálně vyloučené, nebo sociálním vyloučením ohrožené.

Z toho to hlediska jsou na Přerovsku významní především dva poskytovatelé sociálních služeb, jedním je Charita Kojetín, která má jak terénní, tak ambulantní služby v Rodinném klubu Maria, druhým je organizace Člověk v tísni, která poskytuje terénní služby osobám žijícím v sociálně vyloučených komunitách.

sociální služba	poskytovatel	zařízení	cílová skupina	forma služby	věková kategorie
Azylový dům pro matky s dětmi	Armáda spásy	Armáda spásy, Azylový dům pro matky s dětmi, 9. května 2481/107, 750 02 Přerov 2	oběti domácího násilí, osoby bez přístřeší, osoby v krizi, rodiny s dítětem/děťmi	pobytová	děti předškolního věku (1 - 6 let) mladší děti (7 – 10 let) starší děti (11 – 15 let) dorost (16 – 18 let) mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let) děti kojeneckého věku (do 1 roku)
Azylový dům pro matky s dětmi v tísni	Charita Kojetín	Charita Kojetín, Kroměřížská 198, 752 01 Kojetín	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, oběti domácího násilí, osoby bez přístřeší, osoby v krizi	pobytová	děti předškolního věku (1 - 6 let) mladší děti (7 – 10 let) starší děti (11 – 15 let) dorost (16 – 18 let) mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let) děti kojeneckého věku (do 1 roku)
Denní stacionář	Centrum setkávání, o.s.	Centrum setkávání, o.s., Kosmákova 2324/46, 750 02 Přerov 2	osoby s kombinovaným postižením, osoby s mentálním postižením	ambulantní	dorost (16 – 18 let) mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let)
Denní stacionář	Sociální služby města Přerova, p.o.	Denní pobyt, Purkyňova 2715/16, 750 02 Přerov 2	osoby s kombinovaným postižením, osoby s mentálním postižením, osoby s tělesným	ambulantní	Bez omezení věku

			postižením		
Domov pro seniory	Centrum Dominika Kokory, p.o.	Centrum Dominika Kokory, příspěvková organizace, Kokory 54, 751 05 Kokory	Senioři	pobytová	mladší senioři (65 – 80 let) starší senioři (nad 80 let)
Domov pro seniory	Domov Alfreda Skeneho Pavlovice u Přerova, p.o.	Domov Alfreda Skeneho Pavlovice u Přerova, p.o., Pavlovice u Přerova 95, 751 12 Pavlovice u Přerova	Senioři	pobytové	mladší senioři (60-80 let) starší senioři (nad 80 let)
Domov pro seniory	Domov Na zámečku Rokytнице, p.o.	Domov Na zámečku Rokytнице, p.o., Rokytнице 1, 751 04 Rokytнице u Přerova	Senioři	pobytové	mladší senioři (60-80 let) starší senioři (nad 80 let)
Domov pro seniory	Domov pro seniory Radkova Lhota, p.o.	Domov pro seniory Radkova Lhota, p.o., Radkova Lhota 16, 751 14 Dřevohostice	osoby s chronickým onemocněním, osoby se zdravotním postižením, senioři	pobytové	dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let) starší senioři (nad 80 let)
Domov pro seniory	Domov pro seniory Tovačov, p.o.	Domov pro seniory Tovačov, p.o., Nádražní 94, 751 01 Tovačov	Senioři	pobytové	mladší senioři (60-80 let) starší senioři (nad 80 let)
Domov pro seniory	Sociální služby města Přerova, p.o.	Domov pro seniory, Kabelíkova 3217/14a, Přerov I-Město, 750 02 Přerov 2	Senioři	pobytové	mladší senioři (60-80 let) starší senioři (nad 80 let)
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Armáda spásy v ČR	Armáda spásy, Sbor a komunitní centrum, 9. května 2481/107, 750 02 Přerov 2	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou	ambulantní	mladší děti (7 – 10 let) starší děti (11 – 15 let) dorost (16 – 18 let)

			tímto způsobem života ohroženy		
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Oblastní charita Přerov	Romské komunitní centrum Lačo jilo - Dobré srdce Kojetínská 1946/38, 750 02 Přerov 2	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, etnické menšiny	ambulantní, terénní	mladší děti (7 – 10 let) starší děti (11 – 15 let) dorost (16 – 18 let)
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	O.S., KAPPA-HELP	Nízkoprahový klub METRO, tř. 17. listopadu 723/1, 750 02 Přerov 2	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, etnické menšiny	ambulantní	starší děti (11 – 15 let) dorost (16 – 18 let) mladí dospělí (19 – 26 let)
Pečovatelská služba	Centrum sociálních služeb Kojetín, p.o.	Centrum sociálních služeb Kojetín, p.o., náměstí Dr. E. Beneše 3, 752 01 Kojetín	osoby se zdravotním postižením, rodiny s dítětem/děťmi, senioři	ambulantní, terénní	bez omezení věku
Pečovatelská služba	Městys Brodek u Přerova	Městys Brodek u Přerova, Tovární 136, 751 03 Brodek u Přerova	osoby se zdravotním postižením, senioři	terénní	dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let) starší senioři (nad 80 let)
Pečovatelská služba	Oblastní charita Přerov	Charitní pečovatelská služba, Šířava 1295/27, 750 02 Přerov 2	osoby s tělesným postižením, rodiny s dítětem/děťmi senioři	terénní	bez omezení věku
Pečovatelská služba	Sociální služby města Přerova, p.o.	Dům s pečovatelskou službou IV., Jižní čtvrť I 2472/25, 750 02 Přerov 2 Dům s pečovatelskou službou II., Na hrázi	osoby s chronickým onemocněním, osoby se zdravotním postižením, senioři	terénní, ambulantní	dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let) starší senioři (nad 80 let)

		2255/32,750 02 Přerov 2 Dům s pečovatelskou službou I., Trávník 748/1, 750 02 Přerov 2 Dům s pečovatelskou službou III., Tyršova 404/68, 751 24 Přerov 4 Dům s pečovatelskou službou V., U Žebračky 576/18, 750 02 Přerov 2 Dům s pečovatelskou službou II., Fügnerova 2293/1, 750 02 Přerov 2 Dům s pečovatelskou službou II., U Strhance 2190/13, 750 02 Přerov 2			
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postížením	Armáda spásy v ČR	Armáda spásy, Sbor s komunitní centrum, 9. května 2481/107, 750 02 Přerov 2	osoby se zdravotním postížením, senioři	ambulant ní	dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let) starší senioři (nad 80 let)
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postížením	Oblastní charita Přerov	Setkávání seniorů SPOLU, Palackého 2833/17a, 750 02 Přerov 2)	Senioři	ambulant ní	dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let) starší senioři (nad 80 let)
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se	Svaz neslyšících a nedoslýchav vých v ČR,	Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, organizace Přerov, nám. Svobody 1963/4,	osoby se sluchovým postížením	terénní	dorost (16 – 18 let) mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 –

zdravotním postižením	organizace Přerov	750 02 Přerov 2			64 let) mladší senioři (65 – 80 let) starší senioři (nad 80 let)
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	Svaz tělesně postižených v ČR, o. s., místní organizace Přerov, Kratochvílova 2894/35, 750 02 Přerov 2	Svaz tělesně postižených v ČR, o. s., místní organizace Přerov, Kratochvílova 2894/35, 750 02 Přerov 2	osoby s tělesným postižením senioři	ambulantní	dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let)
Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	TyfloCentrum Olomouc, o.p.s.	TyfloCentrum Olomouc, o.p.s. - Regionální středisko Přerov, Čechova 1184/2, 750 02 Přerov 2	osoby se zrakovým postižením	ambulantní, terénní	dorost (15 - 18 let) mladí dospělí (19 - 26 let) dospělí (27 - 64 let) mladší senioři (65 -80 let) starší senioři (nad 80 let)
Odborné sociální poradenství	Agentura 4U	Odborné sociální poradenství Trávník 1117/30, 750 02 Přerov 2	osoby s tělesným postižením, osoby se sluchovým postižením, osoby se zdravotním postižením, osoby se zrakovým postižením, senioři, etnické menšiny	ambulantní	dorost (16 – 18 let) mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let)
Odborné sociální poradenství	Oblastní charita Přerov	Občanská poradna,9. května 1925/82, 750 02 Přerov 2	osoby v krizi	ambulantní	mladí dospělí (18-26 let) dospělí (27-64 let) mladší senioři (65-80 let) starší senioři (nad 80 let)
Odborné sociální poradenství	Sjednocená organizace nevidomých a slabozraký	Sociální poradna SONS – Přerov, Čechova 1184/2, 750 02 Přerov 2	osoby se zrakovým postižením	ambulantní, terénní	bez omezení věku

	ch ČR				
Odborné sociální poradenství	Sociální služby města Přerova, p.o.	Denní pobyt, Purkyňova 2715/16, 750 02 Přerov 2	osoby s jiným zdravotním postižením, osoby se zdravotním postižením	ambulantní	bez omezení věku
Odborné sociální poradenství	Středisko sociální prevence Olomouc, p.o.	Poradna pro rodinu Přerov, Velká Dlážka 541/44 , 750 02 Přerov 2	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, oběti domácího násilí, osoby v krizi, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, rodiny s dítětem/děťmi	ambulantní	starší děti (11 – 15 let) dorost (16 – 18 let) mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let)
Odborné sociální poradenství	Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR	Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR, organizace Přerov, nám. Svobody 1963/4, 750 02 Přerov 2	osoby se sluchovým postižením	ambulantní	bez omezení věku
Odborné sociální poradenství	Svaz tělesně postižených v ČR, o. s.	Svaz tělesně postižených v ČR, o. s. , místní organizace Přerov, Kratochvílova 2894/35, 750 02 Přerov 2	osoby s tělesným postižením, senioři	ambulantní	dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let)
Terénní programy	Člověk v tísni, o.p.s.	Člověk v tísni, o.p.s., Kojetínská 36, 750 02 Přerov	osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách	terénní	dorost (16 – 18 let) mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let) starší senioři (nad 80 let)
Terénní programy	Statutární město	Statutární město Přerov, Bratrská	osoby žijící v sociálně	terénní	bez omezení věku

	Přerov	709/34, 750 02 Přerov 2	vyloučených komunitách, etnické menšiny		
Centra denní služeb	Charita Kojetín	Dům sv. Josefa, Komenského náměstí 49, 752 01 Kojetín	Senioři	ambulant ní	dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let) starší senioři (nad 80 let)
Centrum denních služeb	Jsme tady, o.s.	Aktivační centrum - Jsme tady, Sokolská 520/26, 750 02 Přerov 2	osoby s kombinovaným postižením	ambulant ní	dorost (16 – 18 let) mladí dospělí (19 – 26 let)
Domov pro osoby se zdravotním postižením	Centrum Dominika Kokory, p.o.	Centrum Dominika Kokory, p.o.Kokory 54, 751 05 Kokory	osoby s kombinovaným postižením, osoby s mentálním postižením	pobytové	dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let) starší senioři (nad 80 let)
Domov pro osoby se zdravotním postižením	Domov ADAM Dřevohosti ce, p.o.	Domov ADAM Dřevohostice, p.o.,Lapač 449, 751 14 Dřevohostice	osoby se zdravotním postižením	pobytové	děti předškolního věku (3-6 let) starší děti (11- 15 let) dorost (16-18 let) mladí dospělí (19-26 let) dospělí (27-64 let) mladší senioři (65-80 let)
Domov pro osoby se zdravotním postižením	Domov Na zámečku Rokytnice, p.o.	Domov Na zámečku Rokytnice, příspěvková organizace, Rokytnice 1, 751 04 Rokytnice u Přerova	osoby s kombinovaným postižením osoby s mentálním postižením	pobytové	mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let) starší senioři (nad 80 let)
Domov se zvláštním režimem	Domov pro seniory Radkova Lhota, p.o.	Domov pro seniory Radkova Lhota, p.o., Radkova Lhota 16, 751 14 Dřevohostice	osoby s jiným zdravotním postižením, osoby se zdravotním postižením, senioři	pobytové	dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let) starší senioři (nad 80 let)
Domov se zvláštním	Domov pro seniory	Domov pro seniory Tovačov,	osoby s chronickým duševním	pobytové	dospělí (55 - 64 let) mladší

režimem	Tovačov, p.o.	p.o., Nádražní 94, 751 01 Tovačov	onemocněním		senioři (65 - 80 let) starší senioři (nad 80 let)
Domov se zvláštním režimem	Sociální služby města Přerova, p.o.	Domov pro seniory , Kabelíkova 3217/14a, 750 02 Přerov 2	osoby s jiným zdravotním postižením, senioři	pobytové	mladší senioři (60 - 80 let) starší senioři (nad 80 let)
Kontaktní centrum	Kontaktní centrum KAPPA- HELP	Kontaktní centrum KAPPA- HELP, Kosmákova 2306/44, 750 02 Přerov 2	osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy	ambulant ní	dorost (16 – 18 let) mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let)
Noclehárna	Český červený kříž – Oblastní spolek ČČK Přerov	Ubytovací zařízení pro osoby bez přístřeší, U výstaviště 1269/12, 750 02 Přerov 2	osoby bez přístřeší, osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách, osoby v krizi, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, pachatelé trestné činnosti, etnické menšiny	ambulant ní	mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let)
Osobní asistence	ALFA HANDICAP - Sdružení občanů se zdravotním postižením přerovského o regionu	ALFA HANDICAP - Sdružení občanů se zdravotním postižením přerovského regionu, nám. Svobody 1963/4, 750 02 Přerov 2	osoby se zdravotním postižením	terénní	bez omezení věku
Osobní asistence	Sociální služby města Přerova, p.o.	Denní pobyt, Purkyňova 2715/16, 750 02 Přerov 2	osoby s jiným zdravotním postižením, osoby se zdravotním postižením	terénní	Bez omezení věku

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Člověk v tísni, o.p.s.	Člověk v tísni, o.p.s., Kojetínská 36, 750 02 Přerov	rodiny s dítětem/děťmi	terénní	bez omezení věku
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	DUHA Klub Rodinka	DUHA Klub Rodinka, Želatovská 2617/12, 750 02 Přerov 2	rodiny s dítětem/děťmi	ambulantní, terénní	děti předškolního věku (1 - 6 let) mladší děti (7 – 10 let) dorost (16 – 18 let) mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let) děti kojeneckého věku (do 1 roku)
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Rodinný klub Maria	Rodinný klub Maria, Kroměřížská 198, 752 01 Kojetín	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách rodiny s dítětem/děťmi	ambulantní, terénní	mladší děti (7 – 10 let) starší děti (11 – 15 let) dorost (16 – 18 let) mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let)
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Oblastní charita Přerov	Romské komunitní centrum Žižalka, Kojetínská 1946/38, 750 02 Přerov 2	osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, rodiny s dítětem/děťmi, etnické menšiny	ambulantní, terénní	děti kojeneckého věku (do 1 roku) děti předškolního věku (1-7 let) mladší děti (7-10 let) starší děti (11-15 let) mladí dospělí (18-26 let) dospělí (27-64 let)
Sociálně terapeutická dílna	Sdružení MOSTY K ŽIVOTU	Sdružení MOST K ŽIVOTU - Sociálně terapeutická	osoby se zdravotním postižením	ambulantní	mladí dospělí (18-26 let) dospělí (27-64 let)

		dílňa,Bohuslava Němce 2811/4, 750 02 Přerov 2			let
Sociální rehabilitace	Duševní zdraví, o.p.s.	Duševní zdraví, o.p.s., nám. Přerovského povstání 2803/1, 750 02 Přerov 2	osoby s chronickým duševním onemocněním	ambulantní	dorost (16 – 18 let) mladí dospělí (19 – 26 let) dospělí (27 – 64 let) mladší senioři (65 – 80 let)
Sociální rehabilitace	Sdružení MOSTY K ŽIVOTU	Sdružení MOST K ŽIVOTU - Sociálně terapeutická dílna,Bohuslava Němce 2811/4, 750 02 Přerov 2	osoby se zdravotním postižením	ambulantní	mladí dospělí (18-26 let) dospělí (27-64 let)
Sociální rehabilitace	TyfloCentrum Olomouc, o.p.s.	TyfloCentrum Olomouc, o.p.s. - Regionální středisko Přerov, Čechova 1184/2, 750 02 Přerov 2	osoby se zrakovým postižením	ambulantní, terénní	dorost (15 - 18 let) mladí dospělí (19 - 26 let) dospělí (27 - 64 let)

6.2. Sociodemografická charakteristika ORP

Následující část bude věnována základním sociodemografickým ukazatelům. Podíváme se na vývoj počtu obyvatel správního obvodu obce s rozšířenou působností Přerov, míru nezaměstnanosti či počet volných pracovních míst na jednoho uchazeče o zaměstnání.

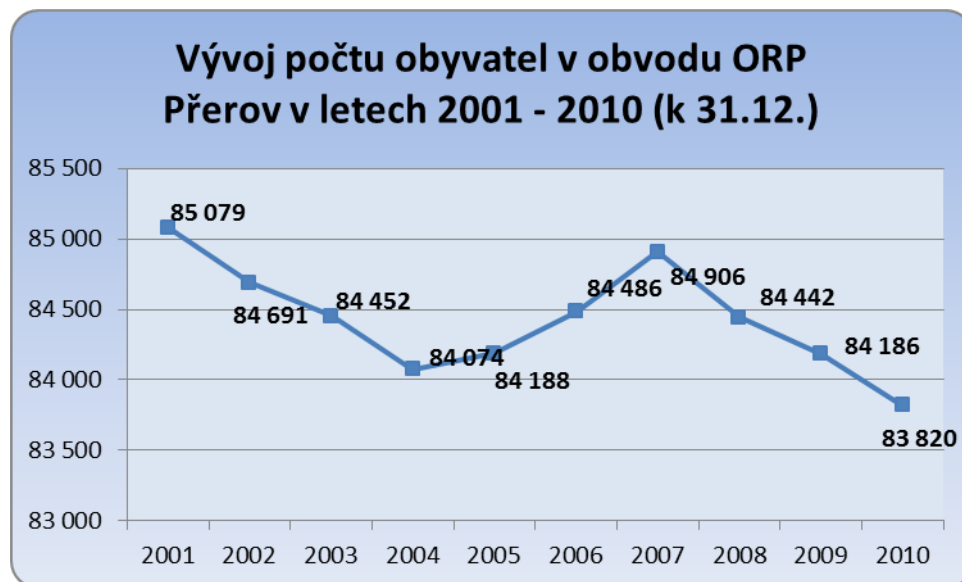
Vývoj počtu obyvatel

Největší obcí, co do počtu obyvatel v rámci ORP je obec Přerov, ve které k 31.12.2010 bydlelo 45 778 obyvatel. Druhou nejlidnatější obcí je Kojetín (6 439 osob). V dalších třech obcích ORP Přerov žije více než 2 tis. obyvatel (Brodek u Přerova, Tovačov, Troubky) a v 6 obcích žije v rozmezí 1 až 2 tisíc obyvatel (Bochoř, Dřevohostice, H. Moštěnice, Kokory, Radslavice, Rokytnice).

Počet obyvatel obcí ve správním obvodu ORP Přerov (k 31.12.2010)							
Beňov	Bezuchov	Bochoř	Brodek u Přerova	Buk	Císařov	Citov	Čechy
710	193	1020	2063	347	298	542	341
Čelechovice	Dobručice	Domaželice	Dřevohostice	Grymov	Horní Moštěnice	Hradčany	Kojetín
112	221	549	1552	166	1643	267	6439

Kokory	Křenovice	Křtomil	Lazníčky	Lazníky	Lhotka	Lipová	Líšná
1183	422	436	202	542	55	270	246
Lobodice	Měrovice nad Hanou	Nahošovice	Nelešovice	Oldřichov	Oplocany	Oprostovice	Pavlovice u Přerova
707	671	180	204	134	314	96	745
Podolí	Polkovice	Prosenice	Přerov	Přestavky	Radkova Lhota	Radkovy	Radslavice
212	533	886	45778	261	186	170	1127
Radvanice	Rokytnice	Říkovice	Sobíšky	Stará Ves	Stříbrnice	Sušice	Šišma
283	1480	487	148	633	249	328	175
Tovačov	Troubky	Tučín	Turovice	Uhřetice	Věžky	Vlkoš	Výkleky
2536	2078	439	217	608	208	718	280
Zábeštní Lhota	Žákovice	Želatovice					
154	210	566					

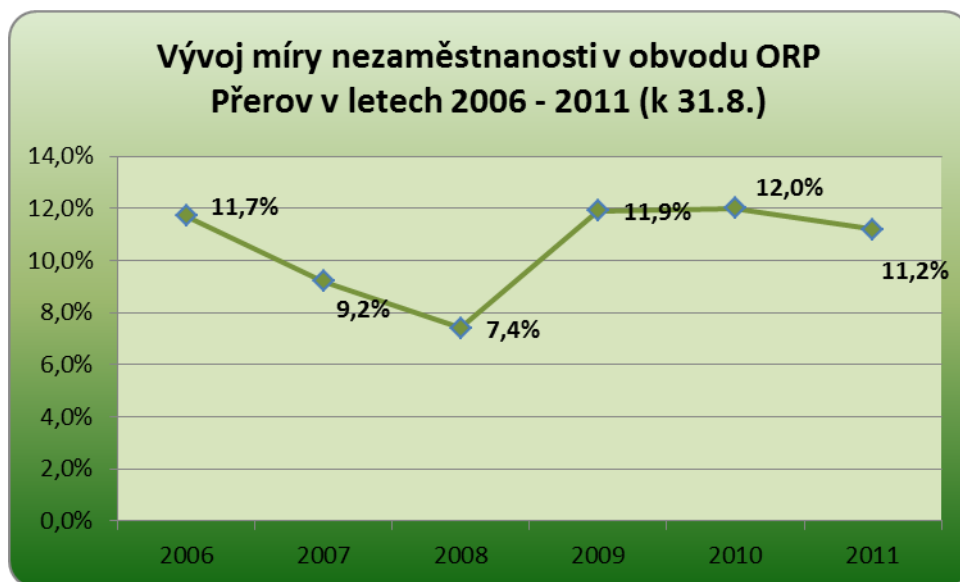
Počet obyvatel ORP Přerov klesl za posledních deset let z 85 079 na 83 820 obyvatel (o 1 259 osob). Úbytek je způsoben jak migračním úbytkem, tak přirozeným úbytkem obyvatel.

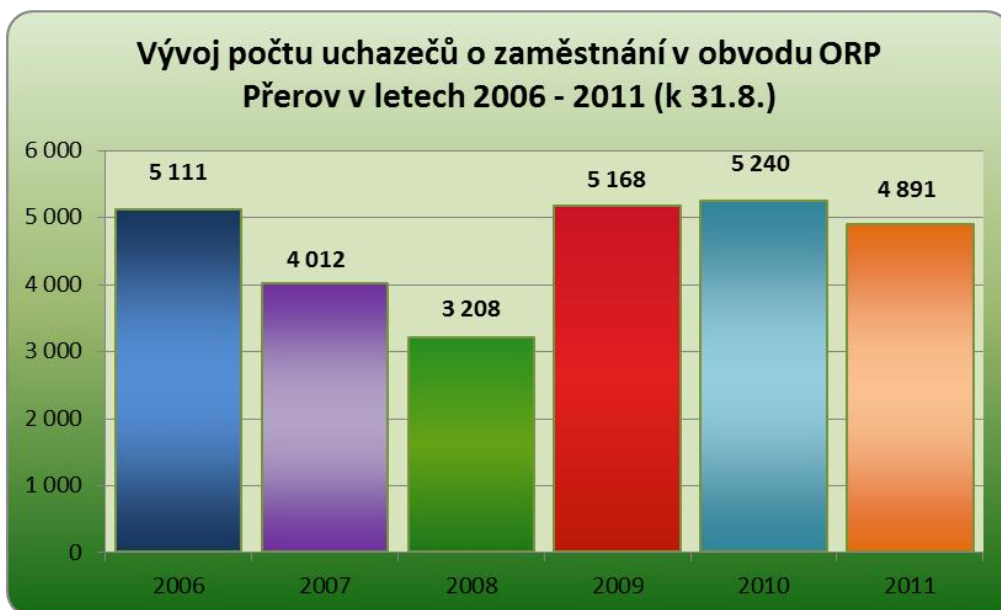
Největší úbytek obyvatelstva od roku 2001 do konce roku 2010 zaznamenala obec Přerov, kde se počet obyvatel snížil o 2631 osob v důsledku záporného migračního salda. Druhou obcí s největším úbytkem obyvatel je Tovačov (-137 osob). Naopak mezi obce s největším přírůstkem obyvatel patří Brodek u Přerova (o 125 osob), Troubky (o 104 osob) a Domažovice (o 102 osob).

Nezaměstnanost

Míra nezaměstnanosti dosahovala v srpnu 2011 11,2%. K největšímu vzrůstu míry nezaměstnanosti došlo mezi roky 2008 a 2009 – o 4,5%. Od roku 2009 klesla míra nezaměstnanosti jen nepatrně o 0,7%.

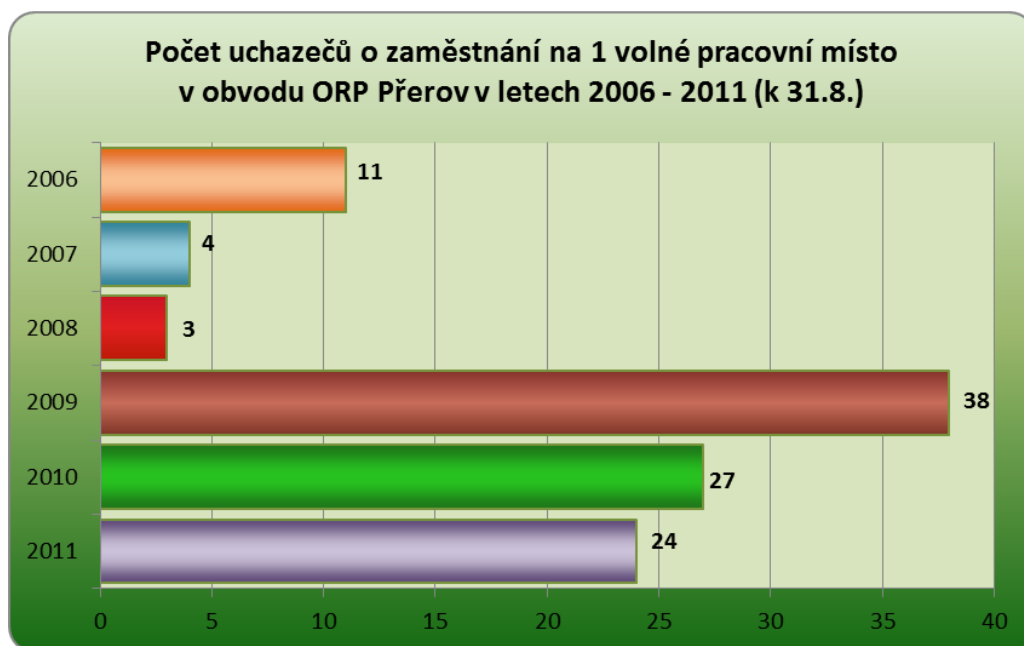

Nejvyšší míru nezaměstnanosti v rámci obvodu ORP Přerov jsme v srpnu 2011 zaznamenali v obci Merovice nad Hanou, kde dosahovala 22,2%. S vyšší mírou nezaměstnanosti než 15% se dále potýkají tyto obce: Sobíšky (19,7%), Oplocany (17,4%), Žákovice (17,4%), Lišná (16,9%), Křtomil (16,3%), Buk a Lobodice (shodně 15,9%) a Radvance (15,2%). V dalších 25 obcích obvodu ORP Přerov byla nezaměstnanost vyšší než 10%. Nejnižší míru nezaměstnanosti zaznamenala obec Radkova Lhota, kde dosahovala 2,2% a následují Hradčany s mírou nezaměstnanosti 2,3%.

Při pohledu na vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v absolutních číslech zjistíme, že nejvíce uchazečů registrovaly úřady práce ORP Přerov v roce 2010 (5240). V srpnu 2011 dosahuje počet uchazečů o zaměstnání téměř pět tisíc (4891), což je o 1 683 osob méně než v srpnu 2008.

Nejvíce uchazečů o zaměstnání žije ve městě Přerov (2783 osob). Následuje Kojetín se 478 uchazeči o zaměstnání a Brodek u Přerova se 123 uchazeči.

V rámci ORP Přerov se o 1 volné pracovní místo uchází 24 uchazečů o zaměstnání. Nejvíce uchazečů na 1 volné pracovní místo bylo evidováno v roce 2009 (38 uchazečů/1VPN), naopak nejméně jich bylo v roce 2008 (3 uchazeči/1VPN).

6.3. Sociodemografické charakteristiky obyvatel sociálně vyloučených lokalit

Tabulka: Orientační informace o rozmístění v jednotlivých obcích Přerovska

Bochoř
Horní Moštěnice
Kojetín
Kokory
Křenovice
Lipová
Lobodice
Měrovice nad Hanou
Oplocany

Pavlovice u Přerova
Polkovice
Radvanice
Říkovice
Stříbrnice
Troubky
Uhřičice

6.4. Shrnutí a doporučení

Celkově se v místě setkáváme asi se 700 Romy. Sociální exkluze dle našich odhadů zasahuje tam polovinu populace. Kontrastují zde dvě větší lokality – Kojetín a Měrovice nad Hanou. Sociální vyloučení je koncentrováno především do Kojetína.

Sociodemografická analýza z roku 2008, která byla vytvořena jako podklad pro KPSS, se věnuje mimo jiné i romské populaci žijící ve městě Kojetíně. Jako v jiných oblastech ČR se ani v Kojetíně většina zde žijících Romů nehlásí k romské národnosti. Ve sčítání z roku 2001 se k romské národnosti přihlásilo šest osob. Odhady sociálních pracovníků z roku 2005 hovoří o 620 Romech v Kojetíně a jeho místních částech, 207 v obci Měrovice nad Hanou a 30 v obci Uhřičice. Romové v Kojetíně tedy tvoří asi desetinu obyvatelstva.

Ve vesnicích se setkáváme s poměrně různorodými situacemi a také s částí obyvatel, kteří nebyli sociálními službami nikdy zasaženi. Tudíž jim nemusí rozumět a pro vstup terénních služeb to bude představovat nutnost službu řádně uvést a představit. V prostoru je rozptýlena řada rodin, které se nám obtížně dařilo kontaktovat a oslovovat. Ve skutečnosti tak může v regionu pobývat ještě o něco více obyvatel označených jako Romové. Setkáváme se s velkým kontrastem koncentrace služeb v Přerově, ale jejich malou působností za hranicemi města, které na sebe strhává pozornost. Oblastem mimo něj je věnováno s výjimkou Kojetína velmi málo pozornosti, což je pro terénní služby výzvou.

7. Informace o ORP Uničov

ORP Uničov tvoří 10 obcí: Dlouhá Loučka, Lipinka, Medlov, Nová Hradečná, Paseka, Šumvald, Troubelice, Újezd, Uničov a Želechovice. Kromě Uničova, kde žije 11 9367 obyvatel, a dvou obcí do 500 obyvatel žije v ostatních obcích 800 – 2 000 obyvatel. Centrem ORP je město Uničov.

Správní obvod ORP Uničov je situován převážně v rovinaté krajině s vysokým poměrem zemědělské půdy a s malým zastoupením lesů. Poměrně malé obce se mnohdy potýkají s neúplnou základní vybaveností. U některých obcí se projevuje horší dopravní dostupnost.

V obcích ORP Uničov se míra nezaměstnanosti pohybuje vesměs kolem 20%, v Dlouhé Loučce je to ale 24,3%, v Lipince dokonce 27,8%. Tato vysoká míra nezaměstnanosti je spojena především se současnou hospodářskou recesí, nízkým podílem obyvatel malých obcí s vysokoškolským vzděláním a vysokým podílem osob pracujících v zemědělství a lesnictví; negativní vliv zde však má i nevyhovující dopravní napojení. Výraznou silnou stránkou správního obvodu ORP Uničov je stoprocentní plynofikace obcí a poměrně vysoký počet obcí které mají vodovod. Naopak 70% obcí nemá kanalizaci.

Samotné město Uničov leží v okrese Olomouc v Olomouckém kraji, 22 km severozápadně od města Olomouce. Nachází se na přechodu Hané, Hrubého a Nízkého Jeseníku. Jádrem oblasti je povodí řeky Oskavy. Na jih je kraj otevřen k řece Moravě, od které jej odděluje lužní les Doubrava. Z ostatních stran je obklopen podhůřím Jeseníků.

7.1. Poskytovatelé sociálních služeb

Neziskový sektor zastupují dvě registrované sdružení, jež však lze považovat za neaktivní - Uničovští Romové sobě (registrace od roku 2001) a Římskokatolický úřad romské věřící mládeže v České republice (registrace 1991).

V Uničově je zřízen Azylový dům s kapacitou 11 míst pro muže i ženy, Romové o tuto službu nežadají. Město má zpracovávánu koncepci sociálních služeb, buduje krizové byty pro matky s dětmi.

Hlavním centrem dění pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí může být v lokalitě Dům dětí a mládeže - který některé aktivity (např. prázdninové pobyty) realizuje za příznivé ceny pro "sociálně slabé". Zařízení disponuje i ubytovací kapacitou, širokým spektrem zájmových činností (sportovní, taneční, jazykové, výtvarné, společenské programy pro rodiče s dětmi). Dalšími presentovanými aktivitami jsou výchovné a vzdělávací programy pro MŠ a ZŠ a programy prevence kriminality.

Jako organizace přímo zaměřená na romskou komunitu na Uničovsku v rámci dotace působila v období od září 2010 do května 2011 Charita Šternberk. Důvodem bylo přistěhování většího počtu romských rodin z jiných lokalit do Uničova, a to do objektu na ul. Pionýrů (u benzinky) a na ul. Nádražní. Tento terénní program však byl již ukončen, a to jednak kvůli sníženým finančním

prostředkům, jednak kvůli velké migraci zapojených rodin (převážně na Konicko), způsobené zejména exekucemi na jejich obydlí.

Kromě toho začala v Uničově působit organizace Člověk v tísni, která zde poskytuje sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi. Tato služba je časově ohraničena – od léta 2011 do léta 2012. V rámci této služby na Uničovsko dojíždí 1 terénní sociální pracovnice.

Město Uničov do svého KPSS na období 2010 -2015 poprvé zařadilo i romskou problematiku (v rámci skupiny: osoby v přechodné sociální krizi a osoby společensky nepřizpůsobivé). Zahrnulo do něj vznik terénní sociálně aktivizační služby. Město má v plánu navíc zřízení sociální poradny. Krajská koordinátorka zahájila v roce 2009 spolupráci s Nadací Větrník, která se zaměřuje na podporu vzdělávání dětí ze sociálně znevýhodňujícího prostředí na Olomoucku a Uničovsku. V roce 2009 bylo podpořeno 6 dětí studujících na středních školách (zajištění a úhrada doučování anglického jazyka, zakoupení notebooku, zakoupení učebnic apod.).

sociální služba	poskytovatel	zařízení	cílová skupina	forma služby	věková kategorie
Azylové domy	Centrum sociálních služeb Uničov, p.o.	Domov pro matky s dětmi v tísni	Osoby bez přístřeší, Osoby v krizi	pobytové	Děti předšk.věku (1-6 let), mladší děti (7-10 let), starší děti (11-15 let), dorost (16-18 let), mladí dospělí (19-26 let), dospělí (27-64 let), děti kojeneckého věku (do 1 roku)
Azylové domy	Centrum sociálních služeb Uničov, p.o.	Azylový dům pro muže a ženy	Osoby bez přístřeší, Osoby v krizi	pobytové	Mladí dospělí (18-26 let), dospělí (27-64 let), mladší senioři (65-80 let)
Nízkoprahová denní centra	Charita Šternberk	Nízkoprahové denní centrum SCHOD	Osoby bez přístřeší	ambulantní	Dorost (16-18 let), mladí dospělí (19-26 let), dospělí (27-64 let)

Komunitní plánování sociálních služeb na Uničovsku probíhá území ORP, tj.: Medlov, Paseka, Dlouhá Loučka, Želechovice, Újezd, Troubelice, Šumvald, Nová Hradečná, Lipinka.

Podle KPSS na Uničovsku 2010 – 2015 má pro cílovou skupinu Děti, mládež a osoby ohrožené návykovým chováním, drogami ve městě vzniknout Nízkoprahový klub pro mládež. Pro cílovou skupinu - Osoby v přechodné sociální krizi a osoby společensky nepřizpůsobivé je plánován vznik a provoz nízkoprahového denního centra, který bude určen pro osoby bez přístřeší a osoby sociálně vyloučené, dále zřízení a provoz sociální poradny, a vznik sociálně aktivizační služby a realizace terénních programů.

7.2. Sociodemografická data obyvatel ORP

Následující část bude věnována základním sociodemografickým ukazatelům. Přiblížíme si vývoj počtu obyvatel správního obvodu obce s rozšířenou působností Uničov, míru nezaměstnanosti či počet volných pracovních míst na jednoho uchazeče o zaměstnání.

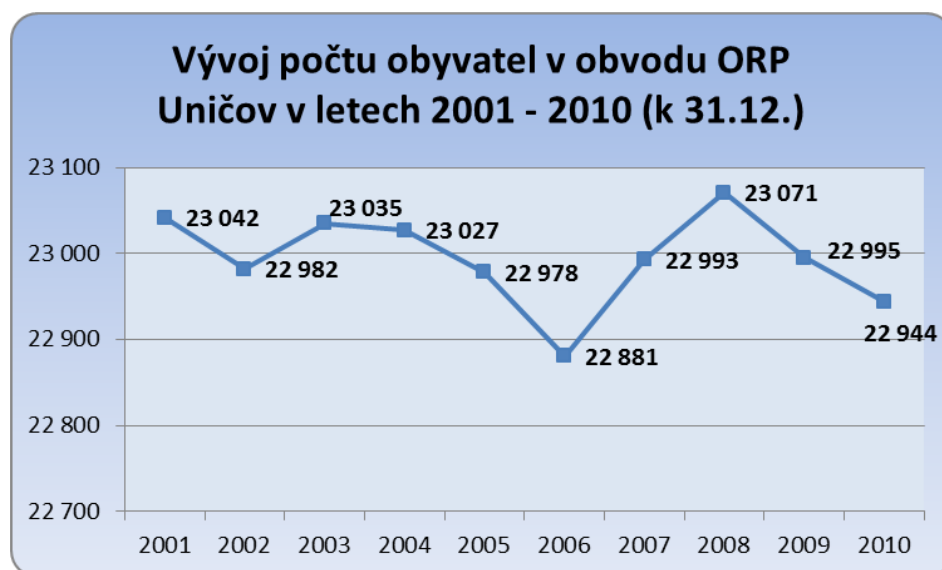
Vývoj počtu obyvatel

Nejlidnatější obcí v rámci obvodu ORP je Uničov, ve kterém k 31.12.2010 bydlelo 11 937 obyvatel. Naopak obcemi s nejmenším počtem obyvatel jsou Lipinka (206) a Želechovice s 228 obyvateli.

Počet obyvatel obcí ve správním obvodu ORP Uničov (k 31.12.2010)									
Dlouhá Loučka	Lipinka	Medlov	Nová Hradečná	Paseka	Šumvald	Troubelice	Újezd	Želechovice	Uničov
1 911	206	1 578	801	1 270	1 713	1 913	1 387	228	11937

68

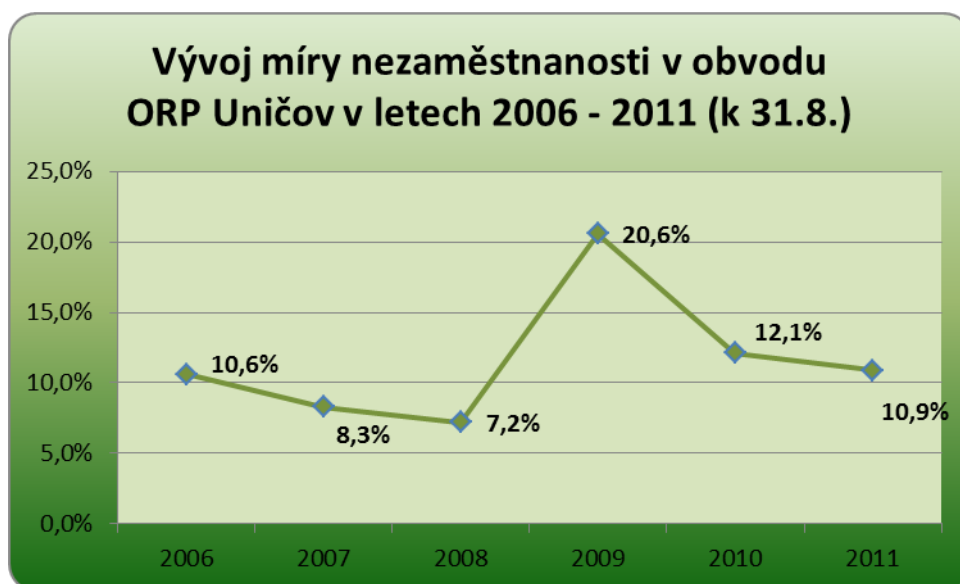
Počet obyvatel správního obvodu ORP Uničov se v posledních deseti letech nepatrně snížil o 98 obyvatel. Pokles obyvatel je způsoben migračním úbytkem obyvatel celého obvodu ORP. Přirozený přírůstek obyvatelstva je za období posledních deseti let kladný.

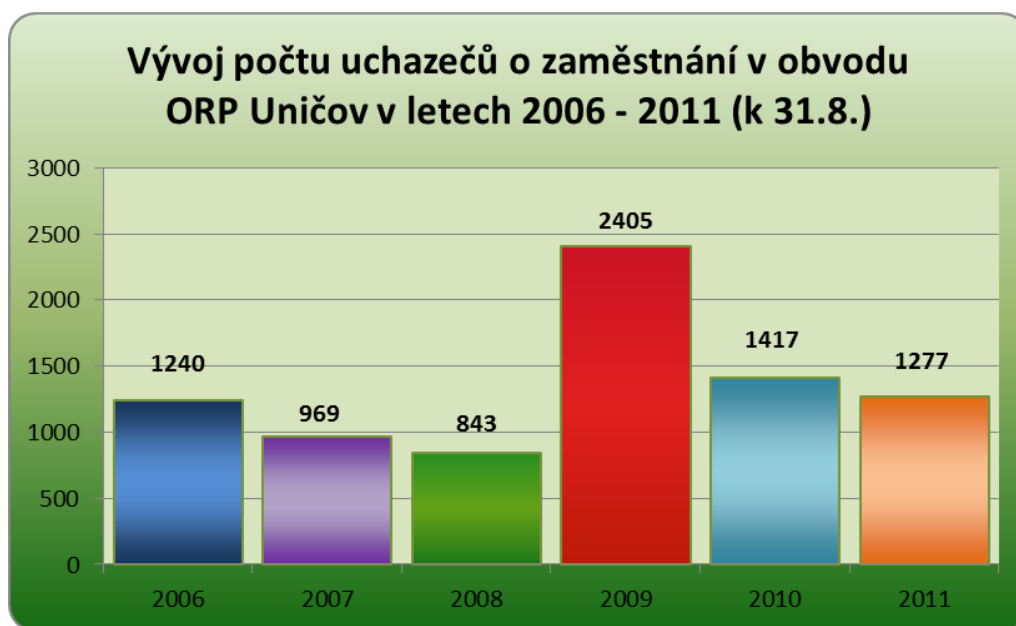
Největší úbytek obyvatelstva od roku 2001 do konce roku 2010 zaznamenala obec Uničov, kde se počet obyvatel snížil o 519 osob. Migrační saldo obyvatel v této obci ve sledovaném období je záporné a počet vystěhovalých o 558 osob převyšuje počet přistěhovalých. Pokles počtu obyvatel zaznamenali ještě obec Šumvald (o 37 osob) a Lipinka (o 6 osob). V ostatních obcích ORP počet obyvatel za posledních deset let vzrostl. Největší přírůstek obyvatel zaznamenaly obce Troubelice (o 124 osob) a Paseka (o 120 osob).

Nezaměstnanost

Prudký nárůst nezaměstnanosti postihl v roce 2009 celou Českou republiku. Pokud srovnáme míru nezaměstnanosti v obvodu ORP Uničov v srpnu roku 2008 a 2009, pak zjistíme, že meziročně vzrostla o 13,8%. V srpnu 2011 dosahovala míra nezaměstnanosti v rámci obvodu ORP 10,9%, což je stále o 3,7% více než v roce 2008. Pro srovnání uvádíme, že v rámci České republiky dosahovala míra registrované nezaměstnanosti v srpnu 2011 8,2%.

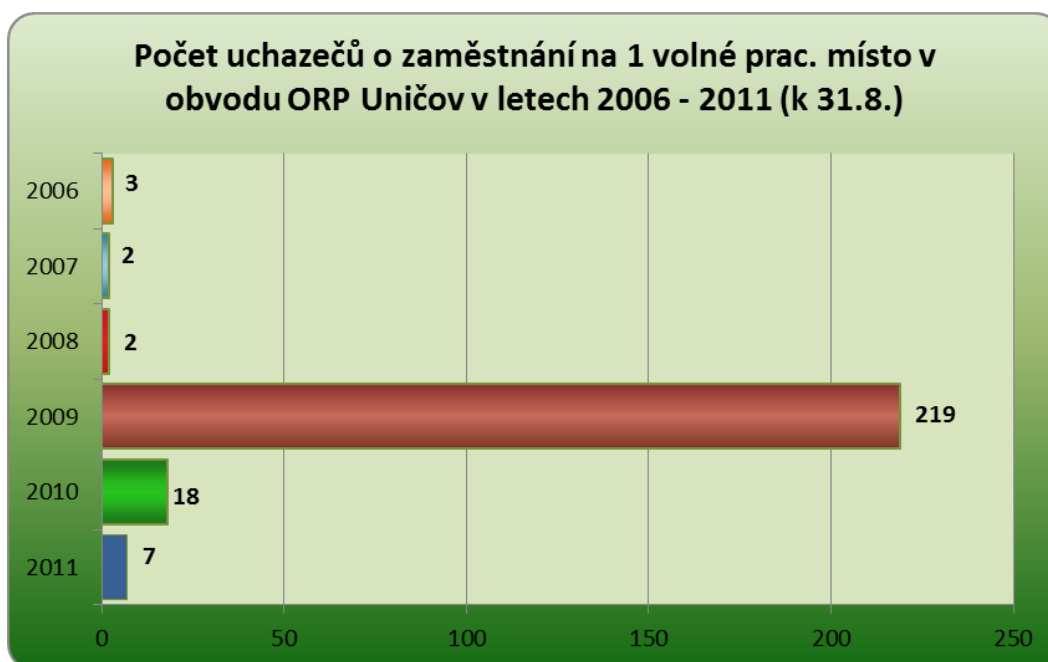

Nejvyšší míru nezaměstnanosti v rámci obvodu ORP Uničov jsme v srpnu 2011 zaznamenali v obci Lipinka, kde dosahovala 16,5%. S vyšší mírou nezaměstnanosti než 10% se dále potýkají tyto obce Dlouhá Loučka (12,6%), Nová Hradečná (11,7%), Troubelice (11,4%), Uničov (11,1%) a Paseka (11%). Nejnižší míru nezaměstnanosti zaznamenala obec Želechovice, kde dosahovala 8,1%.

Při pohledu na vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v absolutních číslech zjistíme, že nejvíce uchazečů registrovaly úřady práce v roce 2009 (2405). V srpnu 2011 je počet uchazečů o zaměstnání téměř o polovinu nižší než ve stejném období roku 2009 (1277).

Nejvíce uchazečů o zaměstnání bydlí v obci Uničov (708), což není překvapením vzhledem k tomu, že se jedná o nejlidnatější obec v rámci ORP. Druhou obcí s největším počtem uchazečů o zaměstnání je Dlouhá Loučka (118), následují ji Troubelice (99), Šumvald (83), Medlov (71) a Újezd (63).

V rámci správního obvodu ORP Uničov připadá na 1 volné pracovní místo 7 uchazečů o zaměstnání. V roce 2010 byl jejich počet více než dvojnásobný (18 uchazečů na 1 volné pracovní místo) a v roce 2009 dokonce více než třicetnásobný.

7.3. Sociodemografické charakteristiky obyvatel sociálně vyloučených lokalit

Do celkové sumarizace za ORP Uničov jsou zahrnuty i lokality na pomezí sociálního vyloučení.

Kvalifikovaný odhad dat za celou ORP Uničov	
Celkový počet obyvatel	105-110
Z toho Romů	76
Kolik z nich je Olašských	13
Jaké skupiny Romů na území ORP žijí	Olašští, ostatní se k žádné skupině Romů nehlásí.
Počet osob podle pohlaví - muži	55-60
Počet osob podle pohlaví - ženy	45-50
Počet osob podle věku: 0-14	40-45
Počet osob podle věku: 15-65 (produktivní)	60-65

Počet osob podle věku: 65 + (poproduktivní)	3
Rodinný stav obyvatel: svobodní (bez druh/družka)	7-10
Rodinný stav obyvatel: svobodní – druh/družka	30-35
Rodinný stav obyvatel domu: ženatí/ vdané	25-30
Rodinný stav obyvatel domu: rozvedení	4-6
Rodinný stav obyvatel domu: ovdovělí	3-5
Počet neúplných rodin	4-6
V kolika případech je partnerem Roma ne-Rom	5-7
Počet rodin bydlících v domě	24
Kolik je v rodinách závislých dětí (dítě bez příjmu do 26 let)	55-65
Počet žen na mateřské dovolené	6-9

Zaměstnanost a nezaměstnanost	
Dlouhodobá nezaměstnanost: celkem muži	30-33
Dlouhodobá nezaměstnanost celkem ženy	25-30 (nezaměstnanost přerušená mateřskou dovolenou)

Kde pracují obyvatelé - muži	VPP, VS, UNEX, slévárna, De-Metal a.s. - na pile, stavební firma, kopáčské práce
Kde pracují obyvatelé - ženy	VPP, VS, MILE (výroba ledniček), technické služby, TESCO

Vzdělání	
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - bez vzdělání	1
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - neukončené ZŠ	2
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - ukončené ZŠ	57-60
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - vyučen	2-6
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - SŠ	0
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - VOŠ, nástavbové	0
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání - VŠ	0

Kolik dětí navštěvuje - ZŠ	23-26
Kolik dětí navštěvuje - MŠ	9

Verbalizované problémy

Jaké jsou největší problémy	Obtíže ve škole, dluhy, exekuce, malá možnost získání zaměstnání, špatná dopravní dostupnost, nespokojenost s jednáním majitele domu.
-----------------------------	---

Sociálně patologické jevy

sociálně-patologické jevy (kriminalita, drogy, prostituce, hráčství, násilí apod.)	Drobná kriminalita (v Uničově).
--	---------------------------------

74

Zadluženost

Počet zadlužených domácností	16-20
Průměrná výše zadlužení	500.000 (průměrná výše zadlužení je vysoká, neboť jedna rodina má dluh ve výši 1 milion Kč).

Zdraví

Kolik z obyvatel má vážné zdravotní potíže či handicap	7-9
--	-----

A jaké?	Kardiaci, trombóza, bronchitida, ADHD
---------	---------------------------------------

7.4. Shrnutí a doporučení

Romové na Uničovsku jsou převážně začleněni do běžného života majority. Nezaznamenali jsme žádnou vyloženě prostorově vyloučenou lokalitu, což nám potvrdili jak zástupci města, tak organizace Člověk v tísni, která na Uničovsku působí. Romové bydlí v rodinných domcích, v podnájmech nebo bytových domech, které jsou integrální součástí bytové zástavby, případně v obecních bytech. Dům v Uničově, který jsme označili za jedinou sociálně vyloučenou lokalitu, není prostorově vyloučen, nese však stigma symbolického vyloučení.

Odhadovaný počet romských obyvatel ORP Uničov je 200 osob, tento počet se nám zdá být odpovídající. Zastoupení obou pohlaví je mezi nimi rovnoměrné, v žádné z obcí jsme nenalezli významnou převahu žijících žen či mužů zapříčiněnou např. určitého druhu pracovních příležitostí (převažující práce pro ženy či muže).

Odhadovaný počet 200 Romů na celé území Uničovska je poměrně nízký a spolu s rovnoměrným prostorovým rozložením a dlouhodobým setrváním romských obyvatel nezpůsobuje významnější etnická specifika či odlišnosti od běžných potřeb a problémů majority. To, že se o Romech v Uničově začíná mezi majoritou více mluvit, je zapříčiněno především přistěhováním několika málo rodin z jiných měst do nájemního domu na ul. Pionýrů. Samotný fakt, že se jedná o nové obyvatele, bez kořenů a vazeb k Uničovu, zapříčiňuje určité negativní nastavení tzv. starousedlíků. Jak nám sdělil jeden příslušník majority „*Nejsou to ti naši Romové, na které jsme tady zvyklí*“. Určitou míru ohrožení a obavu ze ztráty „dobrého jména“ zdůrazňují samotní starousedlí Romové. Zde je potřeba vyšší míry integrace nově příchozích rodin do běžného společenského života. Vhodným způsobem se jeví zapojit děti do volnočasových aktivit, nabídnout členům rodin prezentaci jejich dovedností na některé ze společenských akcí v Uničově.

Významný problém dosahující rozměru obtíží sociálně vyloučených lokalit ve velkých městech jsme v Uničově nezjistili. Určité ohrožení může představovat bydlení. Romské rodiny s trvalým pobytem bydlí převážně v rodinných domcích v osobním vlastnictví, někteří v pronajatých či nájemních prostorách. S problémy týkající se bydlení jsme se setkali spíše v ojedinělých, individuální řešení vyžadujících případech. Avšak v důsledku neplatičství a následné ztráty bydlení u některých sociálně vyloučených Romů může docházet k jejich časté migraci a kumulaci problémů. V Uničově je v rámci činnosti CSS uplatňován systém prostupného bydlení. Tento systém by měl být řádně uplatňován a v dostatečném předstihu nabízen systém, který zohledňuje specifické potřeby nájemníků i úroveň jejich schopností najít si a udržet bydlení na otevřeném trhu s byty.

Závažným problémem je nezaměstnanost. Ta je způsobena jak nízkým vzděláním většiny Romů, jejich mizivou praxí a nízkou motivovaností, tak možnou diskriminací na trhu práce, ale zejména nízkou nabídkou pracovních míst pro nekvalifikované osoby. Mnohdy je také práce bez smlouvy pro ně výhodnější než ta legální. Je tedy potřebná podpora v oblasti zaměstnávání – vytváření

pracovních míst pro nekvalifikované osoby, a vzhledem k místní vysoké nezaměstnanosti vytváření nových příležitostí v rámci veřejné služby a veřejně prospěšných prací, které napomohou zvýšení jejich zaměstnatelnosti a profesní kvalifikace.

Nově vznikající Mobilní tým terénních pracovníků si bude muset vytvořit vlastní pozici v již zaběhnutém systému sociální pomoci Uničovska. Měl by dát o sobě vědět zástupcům jednotlivých obcí, upozornit na svou činnost a navštívit potřebné domácnosti, o kterých jsme se zmiňovali výše. Nejen tyto domácnosti jeho pomoci využijí.

8. Informace o ORP Šumperk

Území ORP Šumperk se nachází v severní části Olomouckého kraje. Sousedí s ORP Jeseník na severu a s ORP Zábřeh a Uničov na jihu. Z východu je ohraničováno turisty vyhledávanou chráněnou krajinnou oblastí Jeseníky. Právě díky pohořím Nízký Jeseník na východě a Hrubý Jeseník na severu, jsou tyto oblasti ve vysoké nadmořské výšce. Na jihu, podél toku řeky Moravy, pak pozvolna krajina přechází do nížiny.

Šumperk je centrem stejnojmenného okresu v Olomouckém kraji, 46 km severozápadně od Olomouce. Městem protéká řeka Desná. Založení města Šumperka spadá do období vrcholu tzv. velké kolonizace 13. století. Přesné datum založení není známo, jelikož se zakládací listina nedochovala. Historikové ovšem vymezili možné založení města mezi léta 1269 až 1276. První zmínka o městu se datuje k roku 1281. Rozvoj Šumperka je spojen s těžbou kovů. Moderní dějiny Šumperka 20. století byly negativně poznamenány odsunem drtivé většiny německy mluvícího obyvatelstva v roce 1945 a okupací sovětským vojskem po roce 1968.

Oblast je dostupná po železnici především na trase Zábřeh - Šumperk - Jeseník. Silniční tahy první třídy zajišťují dopravní obslužnost sever - jih a východ - západ. Centrum oblasti, město Šumperk je vzdálené od krajského města Olomouce asi 60 kilometrů.

Co do počtu obyvatel, jedná se o druhý největší územně správní celek tohoto typu v Olomouckém kraji. Podobně i rozlohou je v kraji druhý největší. Počet obyvatel v roce 2010 dosáhl 71 857. V obvodu je i město Hanušovice s pověřeným obecním úřadem.

Pod správu obce s rozšířenou působností Šumperk spadají obce: Bludov, Bohdíkov, Bohutín, Branná, Bratrušov, Bušín, Dlouhomilov, Dolní Studénky, Hanušovice (POU), Hraběšice, Hrabšíň, Chromeč, Jakubovice, Janoušov, Jindřichov, Kopřivná, Libina, Loučná nad Desnou, Malá Morava, Nový Malín, Olšany, Oskava, Petrov nad Desnou, Písařov, Rapotín, Rejchartice, Ruda nad Moravou, Šléglov, Sobotín, Staré Město, Sudkov, Šumperk (ORP), Velké Losiny, Vernířovice, Vikantice a Víkřovice.

77

8.1. Poskytovatelé sociálních služeb

Během výzkumu zaznamenali aktivní působení několika organizací a sociálních služeb. Jednalo se o tyto sociální služby, které na obyvatele lokalit aktivně působí, kterých je celkem osm:

sociální služba	poskytovatel	zařízení	cílová skupina	forma služby	věková kategorie
Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Fond ohrožených dětí	Pobočka FOD Zábřeh, Sušilova 1912/40, 789 01 Zábřeh	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy,	ambulantní, terénní	Bez omezení věku

			oběti domácího násilí, oběti trestné činnosti, osoby bez přístřeší, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, rodiny s dítětem/děti		
Odborné sociální poradenství	Společně-Jekhetane, o. s.	Občanská poradna Společně-Jekhetane (detašované pracoviště), Bulharská 217/4, Šumperk 787 01	Osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, Osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, rodiny s dítětem/děti, senioři	ambulantní	Od 18 let
Terénní programy	Společně-Jekhetane, o. s.	Terénní programy Společně-Jekhetane (Bulharská 217/4, Šumperk, 787 01 Šumperk)	Osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy	Terénní	Od 18 let
Terénní programy	Město Šumperk	Město Šumperk, nám. Míru 364/1, Šumperk, 787/01 Šumperk	Osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, etnické menšiny	Terénní	Bez omezení věku

8.2. Sociodemografická data obyvatel ORP

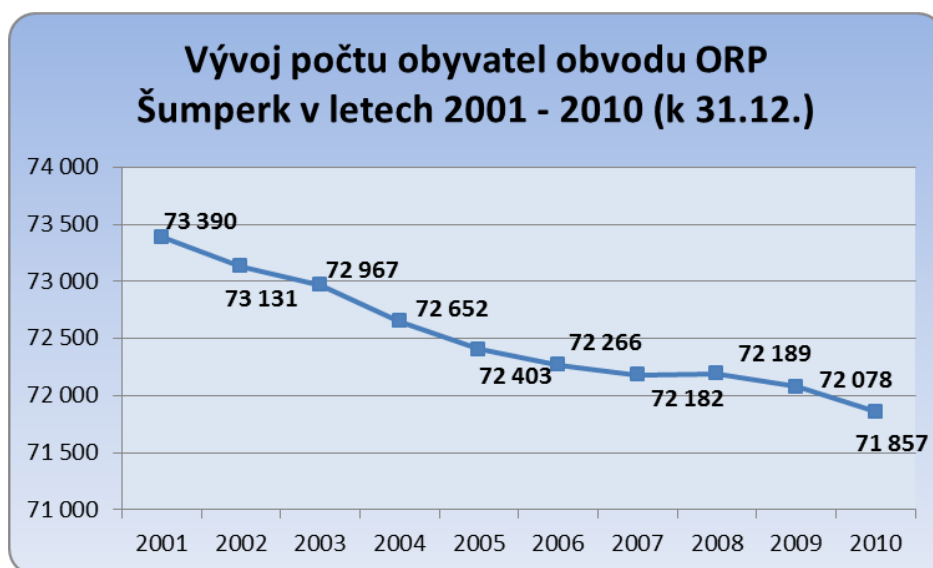
Následující část věnujeme základním sociodemografickým ukazatelům. Podíváme se, jak se vyvíjel počet obyvatel správního obvodu obce s rozšířenou působností Šumperk, míra nezaměstnanosti či počet volných pracovních míst na jednoho uchazeče o zaměstnání.

Vývoj počtu obyvatel

Nejlidnatější obcí v rámci ORP je Šumperk, ve kterém k 31.12.2010 žilo 27 337 obyvatel. V dalších pěti obcích bydlelo více než 3 tisíce osob (Bludov, Hanušovice, Libina, Nový Malín, Rapotín) a mezi 1 až 3 tisíci obyvatel pak žije ještě v dalších třinácti obcích (Bohdíkov, Dolní Studénky, Jindřichov, Loučná nad Desnou, Olšany, Oskava, Petrov nad Desnou, Ruda nad Moravou, Sobotín, Staré Město, Sudkov, Velké Losiny a Víkřovice).

Počet obyvatel obcí ve správním obvodu ORP Šumperk (k 31.12.2010)									
Bludov	Bohdíkov	Bohutín	Branná	Bratrušov	Bušín	Dlouho- milov	Dolní Studénky	Hanu- šovice	Hrabě- šice
3150	1403	809	282	586	420	483	1310	3472	128
Hrabišín	Chromč	Jakubovic e	Janoušov	Jindřichov	Kopřivná	Libina	Loučná nad Desnou	Malá Morava	Nový Malín
865	588	195	50	1360	284	3545	1779	575	3203
Olšany	Oskava	Petrov nad Desnou	Písařov	Rapotín	Rejchar- tice	Ruda nad Moravou	Sobotín	Staré Město	Sudkov
1104	1390	1183	701	3222	192	2663	1260	1853	1145
Šléglov	Šumperk	Velké Losiny	Vernířo- vice	Vikantice	Víkřovic e				
34	27337	2748	192	85	2261				

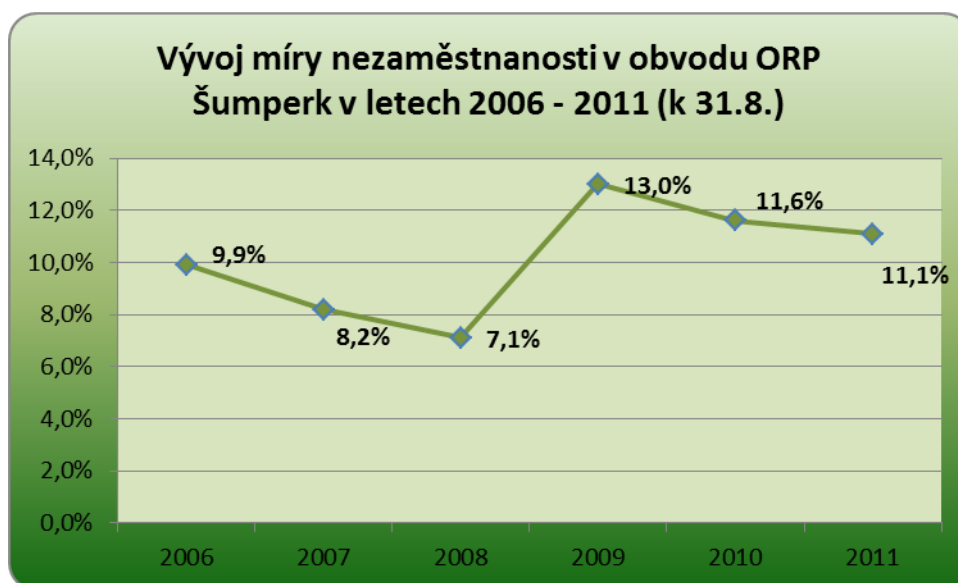
Počet obyvatel ORP Šumperk se v posledních deseti letech snížil o 1312 obyvatel. Na konci roku 2010 zde žilo 71857 osob. Pokles obyvatel je způsoben zejména migračním úbytkem obyvatel celého ORP, ale zároveň v menší míře také přirozeným úbytkem obyvatel.

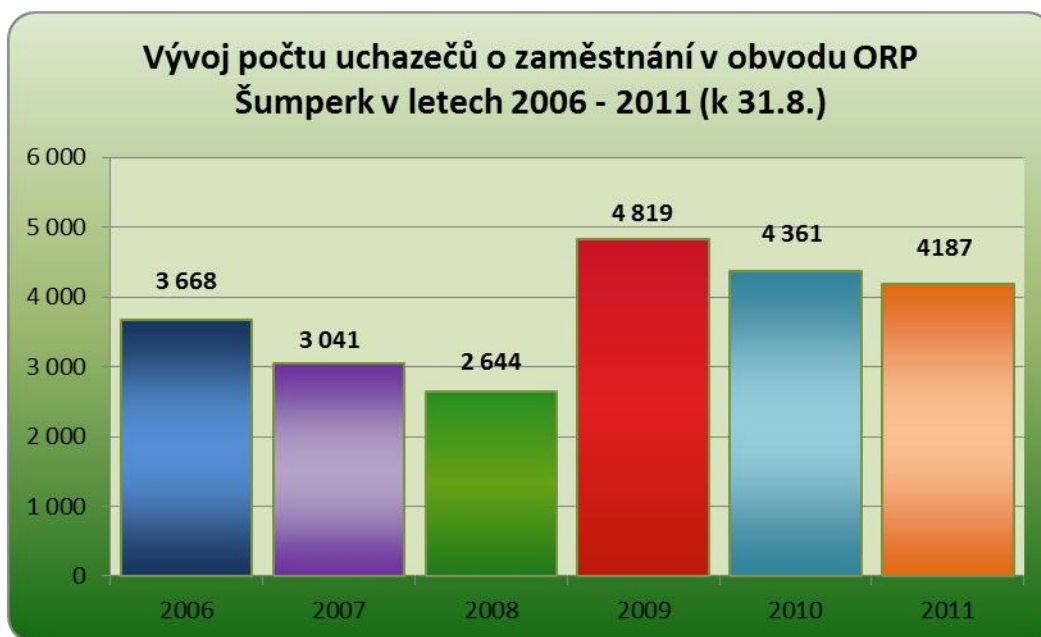
Největší úbytek obyvatelstva od roku 2001 do konce roku 2010 zaznamenala obec Šumperk, kde počet vystěhovalých převýšil počet přistěhovalých o 1914 osob a počet zemřelých byl vyšší než počet živě narozených o 248 osob. Dalšími obcemi, kde zaznamenali za posledních deset let vyšší úbytek obyvatelstva v důsledku migračního úbytku obyvatel, bylo Staré Město (o 284 osob), Loučná nad Desnou (o 159 osob), Velké Losiny (o 143 osob) a Hanušovice (o 142 osob). Naopak největší celkový přírůstek zaznamenali v obcích Nový Malín (o 707 osob), Rapotín (o 348 osob), Vikýřovice (o 238 osob) a Ruda nad Moravou (o 178 osob), zejména v důsledku migračního přírůstku.

Nezaměstnanost

Míra nezaměstnanosti v srpnu 2011 dosahovala v obvodu ORP Šumperk 11,1%, což je o téměř 3% více než v rámci celé České republiky. Od roku 2006 byla nejnižší nezaměstnanost v roce 2008, kdy činila 7,1%. V roce 2009 prudce stoupla na 13% a od tohoto roku pozvolně klesá.

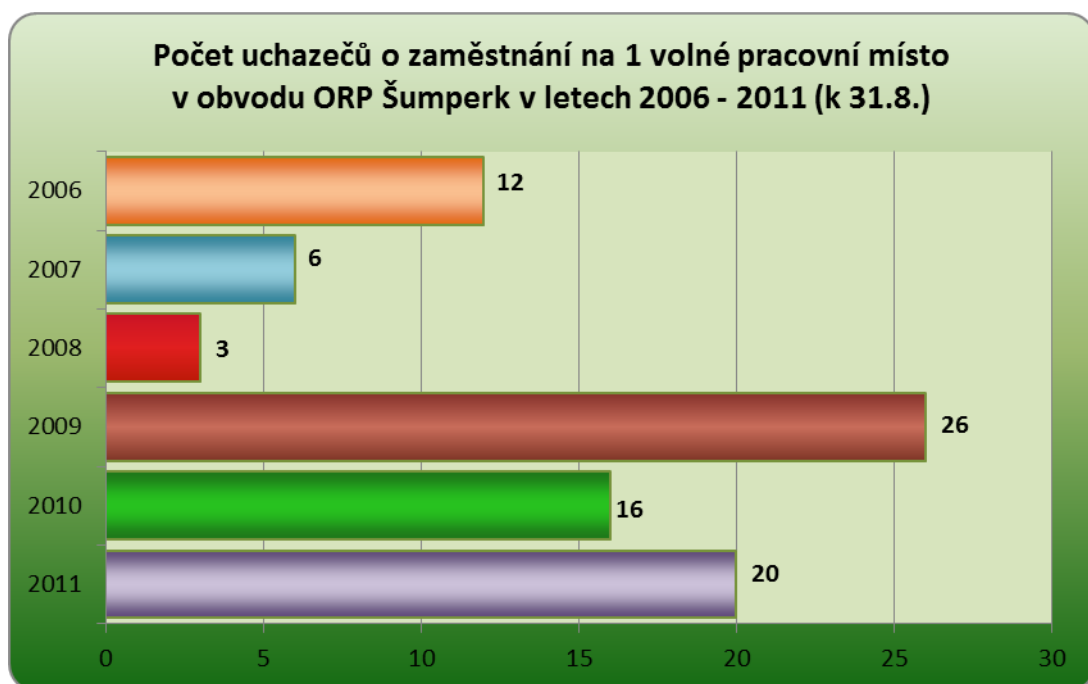

Nejvyšší míru nezaměstnanosti v rámci správního obvodu ORP Šumperk jsme v srpnu 2011 zaznamenali v obci Vikantice, kde dosahovala 38,1%. S vyšší mírou nezaměstnanosti než 15% se dále potýkají tyto obce: Jindřichov (24,2%), Vernířovice (24,1%), Kopřivná (23,4%), Jakubovice a Malá Morava (shodně 20,3%), Staré Město (17,7%), Hanušovice (16,2%) a Hraběšice (15,2%). Vyšší než 10% míru nezaměstnanosti vykazuje dalších 14 obcí. Nejnížší míru nezaměstnanosti zaznamenaly dvě obce: Bohutín a Chromeč (shodně 5,8%).

Při pohledu na vývoj počtu uchazečů o zaměstnání v absolutních číslech zjistíme, že nejvíce uchazečů registrovaly úřady práce v roce 2009 (4819). V srpnu 2011 bylo ÚP evidováno 4187 uchazečů o zaměstnání, což je o 1543 více než ve stejném období v roce 2008.

Šumperk je město s největším počtem uchazečů o zaměstnání (1456 osob). Následují jej obce Hanušovice (296 osob) a Libina (224 osob).

V rámci správního obvodu ORP Šumperk připadá na 1 volné pracovní místo 20 uchazečů o zaměstnání, což je téměř sedminásobek stavu v roce 2008, kdy se o jedno evidované volné pracovní místo ucházeli 3 uchazeči o zaměstnání.

82

8.3. Sociodemografické charakteristiky obyvatel sociálně vyloučených lokalit

Do celkové sumarizace za ORP Šumperk jsou zahrnuty i lokality na pomezí sociálního vyloučení. Měli jsme značný problém rozlišit míru sociálního vyloučení. Velmi často jsme se setkávali s případy, kdy lokality nejevily známky prostorového vyloučení, ani sociálního. Přesto jsme se v nich setkávali s problémy, kterými by se měla terénní sociální práce zabývat.

Kvalifikovaný odhad dat za celou ORP Šumperk	
Celkový počet obyvatel	230 - 235
Z toho Romů	193

Kolik z nich je Olašských	0
Jaké skupiny Romů na území ORP žijí	Rumunguři – jen malá část 3 – 4 rodiny.
Počet osob podle pohlaví - muži	113 - 115
Počet osob podle pohlaví - ženy	117 - 120
Počet osob podle věku: 0-14	90
Počet osob podle věku: 15-65 (produktivní)	135 - 140
Počet osob podle věku: 65 + (poproduktivní)	5
Rodinný stav obyvatel: svobodní (bez druh/družka)	46 -50
Rodinný stav obyvatel: svobodní – druh/družka	54
Rodinný stav obyvatel domu: ženatí/ vdané	28 - 30
Rodinný stav obyvatel domu: rozvedení	1

Rodinný stav obyvatel domu: ovdovělí	3
Počet neúplných rodin	4
V kolika případech je partnerem Roma ne-Rom	3
Počet rodin bydlících v domě	49 -56 celkem - průměrně v domě 6 rodin. Je obtížné zjistit skutečný stav ubytovaných.
Kolik je v rodinách závislých dětí (dítě bez příjmu do 26 let)	118 - 120
Počet žen na mateřské dovolené	21 - 22

Zaměstnanost a nezaměstnanost	
Dlouhodobá nezaměstnanost: celkem muži	54
Dlouhodobá nezaměstnanost celkem ženy	45 - 46
Kde pracují obyvatelé - muži	Sezonní práce, příležitostné přivýdělnky, veřejná služba, veřejně prospěšné práce, sběr kovů. Práce v lese.
Kde pracují obyvatelé - ženy	Veřejně prospěšná služba, veřejná služba.

Bydlení	
Počet obývaných bytů v domě	58 - 60
Počet osob bydlících v jednom bytě (nejčastěji)	4 - 5

Typ domu	Rodiný 2, garáž 1, ubytovna 2, bytový dům 6
Průměrná výše nájmu	V ubytovnách 2 800 Kč – 3 400 Kč dospělý, dítě 1 400 Kč – 1 700 Kč na osobu. V podnájmech obvykle rodiny platí 3 - 8 tisíc. Vyšší nájem jsou v Hanušovicích a v Šumperku.
Počet rodin bez nájemní smlouvy	6
Kolik osob se v posledních dvou letech odstěhovalo někam jinam v rámci ČR	40
Kam	Šumperk, Staré Město, Hanušovice, Nový Malín, Uničov, Jesenicko.
Kolik osob se v posledních dvou letech odstěhovalo někam do zahraničí	16
Z toho se vrátilo	
Kam se odstěhovali	Do Anglie.
Kolik osob se v posledních dvou letech přistěhovalo	33 - 43
Odkud přišli	Chrastice, Staré Město, Malé Vrbno
Kolik osob se zde narodilo a stále zde bydlí	42 - 47

V jakých bytech lidé bydlí	Vlastní byt 8 rodin, nájemní byt 33 rodin.
Jaká je velikost bytů podle počtu pokojů	Jednopokojový 7x, Dvoupokojový 27x, Třípokojový 7x, Čtyřpokojový 3x
Hodnocení stavu domu tazatelem (rozmezí 1 - 5)	Nejčastěji 3 – 4.
Vybavenost bytů (elektřina, voda, plyn, kanalizační přípojka, žumpa, vlastní splachovací záchod, vlastní koupelna/sprch. kout, ústřední vytápění; druh vytápění-uhlí, dřevo, elektřina, plyn, podlahy, okna, střecha, prostor pro děti)	Velmi různorodé.
Obvyklá vybavenost domácností (TV, auto, telefon pevná, telefon mobil, PC, lednička, pračka)	Mobilní telefon, pračka, lednička, atd.

Vzdělání	
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání bez vzdělání	2
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání neukončené ZŠ	39
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání ukončené ZŠ	108 - 111
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání vyučen	4

Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání SŠ	0
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání VOŠ, nástavbové	0
Počet osob podle nejvyššího dokončeného vzdělání VŠ	0
Kolik dětí navštěvuje ZŠ	40 - 41
Kolik dětí navštěvuje MŠ	4

Verbalizované problémy

Jaké jsou největší problémy	Chybí peníze. Není možnost sehnat vlastní bydlení nebo podnájem. Útoky extrémistů (skinů). Nedostatečné vyžití pro děti.
-----------------------------	--

Sociálně patologické jevy

sociálně-patologické jevy (kriminalita, drogy, prostituce, hráčství, násilí apod.)	Konsumace alkoholu - opíjení na veřejnosti, léky, drogy - hlavně mariuhana, gamblérství. Pravděpodobně i lichva. Mládež se dopouští drobných krádeží.
--	---

Zadluženost

Počet zadlužených domácností	Minimálně 27 (zjištěno), pravděpodobněji až 40.
------------------------------	---

Průměrná výše zadlužení	10 – 50 tisíc. Nejčastěji kolem 30 000 Kč.
-------------------------	--

Zdraví	
Kolik z obyvatel má vážné zdravotní potíže či handicap	10
A jaké?	Problémy s dechem, omezení po operaci střeva. LMD, problémy se srdcem, žloutenka typu B. Amputované prsty na ruce, vozíčkář. Někteří se o lékařské prohlídky vůbec nezajímají.

8.4. Shrnutí a doporučení

Sociálně vyloučené lokality v ORP Šumperk vznikají především za podpory místních podnikatelů, kteří nabízejí podnájem sociálně slabým rodinám. Již zmiňovaný oboustranně výhodný byznys pak napomáhá tomu, že do „osvědčených“ lokalit se přistěhovávají další občané bez vazby k místu.

Další častý způsob vzniku lokalit souvisí s tím, že rodiny (nejčastěji kvůli exekuci) přichází o dům, který vlastní a nastěhuje se k příbuzným – nebo tam, kde je momentálně nějaké bydlení k dispozici. Při vysokém počtu obyvatel pak dům rychle chátrá, jelikož je ekonomická situace rodin špatná, zůstává bez údržby.

Exekuce na domy jsou uvalené především díky dluhům. Obyvatelé lokalit mají nejčastěji nejvyšší vzdělání základní a s tím se pojí i finanční ngramotnost. V těchto případech je jen otázkou času, kdy rodiny spadnou do dluhové pasti.

Pro vstup terénních programů doporučujeme zaměřit se především na lokalitu Hanušovice, kde problém se sociálním vyloučením narůstá. Budoucím problémem zde může být nárůst negativních nálad jak mezi majoritním obyvatelstvem, tak i mezi obyvateli lokalit.

Nejpotřebnější je působení na mládež, která často stojí za výtržnostmi a zasahují ji sociálně-patologické jevy. Svůj volný čas využívají ke konzumaci drog a alkoholu a následným potyčkám s obyvateli. Tato mladá generace, z nichž někteří nedokončili základní školu a nikdy nepracovali, nezná hodnotu peněz. To je ostrým kontrastem ke generaci nejstarší, jež zažila minulý režim a má pracovní návyky. V lokalitách, kde ještě žijí tito nejstarší členové rodiny, bývá situace o poznání klidnější.

Velkým problémem jsou především Hanušovice, kam by měla být zaměřena pozornost nejen terénní sociální práce, ale měl by být systematicky nastaven program inkluze a celkové řešení zdejší situace.

Problémem lokality Hanušovice jsou podnikatelé, kteří skupují objekty často ve špatném stavu a následně je projímají nebo prodávají Romům a rodinám ve špatné ekonomické situaci. Spolu s dalším výhodným byznysem, kdy majitelé ubytoven začali nabízet k pronájmu ubytovny trvalý pobyt. Majitelé ubytoven pak dostávají doplatek na trvalé bydlení sociálně slabých. Je to situace výhodná pro obě strany neboť obyvatelé lokalit mohou vzhledem k trvalému pobytu žádat o příspěvek ve hmotné nouzi. Majitelé ubytoven mají navíc zajištěné placení nájmu, které inkasují bezhotovostně přímo ze sociálních dávek. Takto se do města sestěhovávají různí občané a také Romové, kteří se na místní podmínky neadaptují a také nejsou přijati. Počet Romů se podle odhadů pracovníků sociálního odboru v posledních 3 – 5 letech zdvojnásobil.

Existují různé náznaky lichvy, samozřejmě chybí přímé důkazy. Ve velké míře se tu vyskytuje užívání drog a to jak lehkých tak i tvrdých a to především u mládeže. Tuto informaci nakonec potvrdili i obyvatelé lokalit a naše pozorování.

Nejen, ale především romská mládež je v místě vnímaná jako problémová. Schází se ve větších skupinkách, kdy konzumuje alkohol, projevuje se na veřejnosti vulgárně a agresivně. Vysloužili si označení „kapucáři.“ Jak napovídá, často jsou nerozpoznatelní, neboť se schovávají pod kapuci a anonymizují se. Často pak vulgárně pokřikují na obyvatele majority, nebo se nevyhýbají při chůzi na chodníku a vyhledávají konflikty. Místními obyvateli je situace vnímaná emotivně.

Vyšší (záměrná) koncentrace osob v riziku sociálního vyloučení, nedostatečné služby, početná mladá populace, střídání obyvatel, drobné incidenty na veřejnosti, to vše přispívá k nedobré místní atmosféře. U této lokality zvedáme varovný prst – situace by se měla řešit urgentně a mnohem systematictěji než „pouhým“ vstupem terénních sociálních služeb. A to ještě dříve, než zde dojde k vážnějším konfliktům a definitivnímu narušení soudržnosti a smíru v obci.

89

Město nemá prostředky a to jak hmotné, tak i nehmotné k tomu, aby se zasadilo o větší integraci. Situaci tu zhoršují především místní ubytovny, díky kterým je zde vysoká migrace osob. Je patrné, že je zapotřebí větší angažovanosti města, je zapotřebí se této problematice začít vážněji věnovat, přinejmenším by stačilo přenést dobré praxe z jiných míst. Situaci považujeme za alarmující a vážnou.

Celkově ale v této chvíli hodnotíme to, že působení terénní sociální práce (Jekhetane) je zde na začátku a pokud nebude zaštitěno mnohem systematictějším působením, tak bude terénní práce pouze hasit důsledky vyloučení, nikoliv jejich příčiny. Na místě je mnohem větší zaangažování obce, posílení místních kapacit a zavádění inkluzivních opatření. Problematickou je skupina dospívajících osob, k níž nemíří žádné intervence. Toto by se mohlo městu do budoucna vymstít. Doporučujeme zdejší situaci dále monitorovat.